

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izven nje modelje in praznike.
Inserati: do 30 petič vrst 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati
petič vrsta 4 D; notice, nosilno, izjave, reklame, preklici beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kneževa
ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kneževa ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopis sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—
3	...	60—	60—	90—
1	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Primorski Jugoslovenci in jugoslovensko-italijanski sporazum.

V Trstu, 31. januarja.

Ne samo italijanski tisk, temveč tudi italijanski oblastniki, od najnižjih do najvišjih, so neprestano očitali našemu narodu in njegovemu političnemu vodstvu, da nikakor neče priznati »dovršene čine«, to se pravi, da je Primorje danes Italija, da so jugoslovenci prebivalci Primorja de facto in de jure italijanski državljani, da imajo kot taki vse prav vse dolžnosti italijanskih državljanov. Bili so časi, ko je bil ta očetek prav vsak čas na krožniku, dasiravno so glasila jugoslovenskega javnega mnenja v Primorju, jugoslovenski listi venomer izjavljali, da je očetek popolnoma neupravičen, dasiravno je politično vodstvo našega naroda v Primorju v tem pogledu podajalo na točnejše izjave, in čeprav je naš narod v celoti po svojih zakonitih zastopnikih, državnih poslancih, v samem rimskem parlamentu popolnoma odkrito povedal, da se smatra za polnovredne italijanske državljane, z vsemi dolžnostmi, ali seveda tudi z vsemi pravicami, ki jih daje italijanskim državljanom državna ustava in zakon.

V zadnjih časih je to očitanje nekoliko utihnilo, ali ponavljalo se je vedno zopet, kadarkoli je šlo za kako važnejše vprašanje, ki se je tikalo jugoslovenskega naroda v Italiji, a tudi pri marsikaterem zunanje-političnem dogodku se je zopet in zopet namigavalo, da primorski Jugoslovenci pač morda tako na videz kažejo barvo pokornih italijanskih državljanov, s svojim srcem so pa brez dvoma tam na oni strani meje. Ne v Rimu, temveč v Beogradu! Vse prepričavanje je jugoslovenske strani, da stvar ni taka, je bilo zaman, in vsi vladni in oblastveni ukrepi, ki so šli za tem, da se naš narod čim bolj pritisne k tlom, da se čim prej zatre vse njegovo narodnopolitično, kulturno in celo tudi gospodarsko gibanje, da se, z eno besedo, čim prej asimilira, so zrasli iz italijanskega prepričanja, da ima Italija na svoji severovzhodni meji toliko stotisoč državljani nevarnega življa, kateremu je kar najhitreje treba napraviti konec.

Prav tako in nič drugače je vsa italijanska javnost sodila mišljenje našega naroda tudi sedaj ob sklepu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Vse italijanski tisk, vsi italijanski oblastniki, vsa Italija je danes brez dvoma trdno prepričana, da smatrajo Jugoslovenci v Italiji ta sporazum za največjo nesrečo, da celo morda za največji zločin, ki se

je mogel izvršiti nad njimi in da proklinjajo tiste, ki so ga pripravljali in končno tudi sklenili. In primorski Jugoslovenci so zopet nezadovoljevi, državljani, ki nimajo čuta za državo, živeli, ki stremijo za cilji, ki so nevarni državi itd. itd.

Kako pa je v resnici?

Evo, danes sta se gospoda Pašić in Ninčić poslavljala od Trsta in na tržaškem jugoslovenskem konzulatu se je zbrala okoli njih družba predstavitev tržaških oblasti in drugih odličnikov obeh narodnosti, med njimi tudi predstavniki političnega vodstva našega naroda v Primorju. Jugoslovenska ministra sta sprejela te naše moze, ki so jima čestitali na sklenitvi sporazuma z Italijo, se jima zahvalili na pridobitvah, ki so se ob tej priliki dosegle tudi za naš narod v Primorju, in le obžalovali, da se ni moglo doseči več, kot se je doseglo.

Politično vodstvo jugoslovenskega naroda v Primorju se raduje, da se je sklenil sporazum, se zahvaljuje za dosegne uspehe, priznava koristnost sporazuma: Kaj hočete še več? Ali ni to stališče državljanov, ki imajo čut za državo, ker vedo, ker so prepričani, da je korist države tudi njihova korist, ker so uverjeni, da je škoda države tudi njihova škoda? Seveda, kolikor toliko je pač res razlike v presoji jugoslovensko-italijanskega sporazuma med Jugoslovenci in Italijani, kajti tisti, kateremu je država nalagala samo bremena, s pravicami pa mu skoparila le vse preveč, sprejema njene čine, pa naj so kakršnikoli, gotovo z drugačnimi občutki kot pa tisti, ki so mu dolžnosti in pravice uravnotežene. Toda čitajte današnje »Edinost«.

Mussolinijev in Pašićev uspeh naj se izpremeni v uspeh jugoslovenskega in italijanskega plemena, sporazum med Rimom in Beogradom naj se izpremeni v sporazum med italijanskim in jugoslovenskim narodom. Tak sporazum bo na mah odpravil in onemogočil tudi kravejve spore, pod katerimi je v prvi vrsti treba razumeti položaj slovanske narodne manjšine. Nikdar v naši povojni zgodovini še ni bilo tako jasno kakor sedaj, da smo mi Slovani italijanski državljani zares oni most, preko katerega pelje edina pot do zares pravega sporazuma, ki bi ne bil le oseben uspeh gg. Pašića in Mussolinija, temveč uspeh obeh prizadetih narodov v celoti. Koristi, ki jih bosta imeli obe državi od

novoga položaja, so velike. Velik je torej dobiček, ki ga bo imela tudi Italija. Ali ni potemtakem na dlani, da bi rimska vlada izbornu službu tem koristim italijanskega naroda, ako bi popravila, kar je zagrešila proti naši narodni manjšini in v ta namen revidirala oni del sedanje zakonodaje, ki je direktno nasprotni naši svobodi razvoja in napredka, kateremu se hočemo posvetiti v mejah države in v skladu z njenimi interesi. Jasno in na dlani je to, ker bi se s tem utrdil sporazum in torej tudi okrepila obramba pravih in resničnih koristi italijanskega naroda.

Tako piše jugoslovenski list v Italiji, glasilo Jugoslovenov v Italiji. Stvar

zvenj sicer res precej drugače, kot pa odzvanja te dni iz vsega italijanskega tiska, ali naj vstane tudi le en italijanski oblastnik, tudi samo eno glasilo italijanske javnosti, pa naj reče, da to ni rečeno v resničnem državnem duhu, na korist države in njenega državljanstva! Kakšni naj bi vendar še bili dokazi lojalnosti jugoslovenskega naroda v Italiji?

Naj bi se le italijanska država in njeni oblastniki in z njimi italijanski narod skušal nekoliko živjeti v položaj našega naroda, pa bi bila njihova sodba o njem vse drugačna kot pa je danes.

Evropski politični razvoj.

Prezident češkoslovaške republike T. G. Masaryk spada gotovo med največje sodobne državnike in kot tak ne more prejeti dogodkov, ki se gode v zadnjem času in obetajo Evropi važne spremembe v njeni mednarodni politiki. Masaryk je eden tistih redkih mož, ki so ohranili hladno kri tudi v dobi največjih kriz in stoje na stališču realne politike izvajajo vse konsekvence iz dejanskih poveljnih razmer, ne da bi pri tem bazirali na interesih te ali druge stranke. Stranke in javno mnenje so zanje tisti rezervuar, iz katerega črpajo potrebne direktive za vrhovno vodstvo državnih poslov, obenem pa se striktno drže pravila, da je blagostanje države kot zajednice prvo in šele potem pridejo na vrsto interesi posamičnih slojev odnosno političnih skupin. Masaryk motri sedanje razmere z visoko praktičnega državnika, ki se ne sme ukloniti pritisku z nobene strani. Njegovo geslo je: vse za razvoj in napredek republike, vse za blagor svobodnega češkoslovaškega naroda. Malo se čuje o tem možu in vendar je v njem izvor tiste sile, ki je pripravila osvoboditev Čehoslovakov, dala pravo smer temu pokretu in po dosegem cilju privedla mlado državo do tako visoke kulturne in gospodarske stopnje, da lahko služi za vzgled mnogim drugim starejšim državam. Zato ni čudno, da je postal Masaryk v pravem pomenu besede nacionalni heroj in ljubljeneц svojega naroda, kateremu je posvetil vse svoje bogate duševne zmožnosti. V nasprotju z mnogimi drugimi državniki in vodilnimi politiki se Masaryk le redko oglašil in njegovega imena skoraj ni našli v politični rubriki češkoslovaškega tiska. Kadar pa se oglašil, so njegove besede dobro pretehtane.

Naravno, da Ljeningova smrt in Macdonaldova vlada na Angleškem ni mogla neopaženo mimo Masarykovega očesa. Izpodbij njegovega peresa je izšel te dni v praškem tedniku »Přítomnost« članek z

originalnim naslovom »Impromptu historique« (piu andante). Članek, ki je vzbudil v češkoslovaških političnih krogih veliko zanimanje, se glasi:

»Iz novin sem posnel ter si zabeležil v dnevnik 21. tm. vest o glasovanju v angleški zbornici, ki je odločilo, da nastopi Macdonaldova vlada; dne 22. tm. sem si zabeležil vest o Ljeningovi smrti. Spočil sem oba dogodka in premišljuje o pomembni sodobnosti sem si mislil: škoda, da ni bila časovno popolnejša. Toda prišlo so novejši vesti: faktično je Ljening preminul istega dne, ko se je v Londonu glasovalo o novi vladi. Poleg tega pa je nastopila Ljeningova smrt še pred londonskim glasovanjem. Največja svetovna država ima torej socialistično vlado: največja država v Evropi (po prebivalstvu namreč) je že nekoli let socialistična oficijelno komunistična. Če sploh kaj, nas lahko ta dva fakta poučita o tem, da je bila svetovna vojna svetovna revolucija. Ni mogoče, da bi milijoni evropskih in ameriških mož, ki so se več let medsebojno pobijali, ne premišljali o tem in s premišljevanjem ne prišli do zaključka, da je režim, iz katerega je nastala vojna, nevdržan. Toda niso premišljali samo možje-vojaki o vojni in njenem pomenu, temveč tudi njihove rodbine, ki so ostale doma in preživljale vojno ter njene grozote mnogo intenzivneje, nego tisti njihovi možje. Očetje, bratje in prijatelji, ki na bojiščih za filozofiranje niso imeli miru, imajo ga sedaj.

Na angleškem je zmaga socialna demokracija brez krvave revolucije, v Rusiji je zmaga s krvavo revolucijo. Ljening in njegovi pristaši so oznanjali, da je njihova taktika edino pravilna in da odgovarja Marksovim naukom. Da ni edino pravilna, to dokazuje angleški primer že danes; da pa boljševidem (kot taktika marksizma) ni edino marksističnem, je jasno vsakemu, ki pozna Marksa in Engelsa. Za revolucijo, namreč krvavo revolucijo,

je bil Marks v revolucionarnem ognju l. 1848. Toda pozneje je smatral socializem za glavno, in odločilno taktiko, parlamentarnim pa za glasovnico revolucije. To je Engels tik pred smrtjo povedal tako jasno, da je izključen vsak dvom ali diskusija. Na Angleškem je torej zmaga Marksova taktika bolj kakor v Rusiji, zmaga je Marks zreljši. Marks socialistični marksistični in zmaga brez marksizma.

Primer Angleške lahko utrdi politično misleče v prepričanju, da je krvava revolucija stara taktika. Nekrvava revolucija (ne samo parlamentarna, nego tudi literarna itd.) je nova taktika. Brez revolucije je glav in src ostane politična in socialna revolucija površna. Seveda ne velja to za vsako krvavo revolucijo. To pravilo je treba razumeti tako, da je krvava revolucija opravičena šele potem, ko so izčrpana vsa ostala sredstva. Revolucija mora biti pripravljena, kati brez reform je neopravičena in je silno nasilje, kakor neopravičena vojna. Človek nima bolj vzvišene pravila za vse življenje in za politiko, kakor je spoznanje, da mora biti človeško življenje in osebnost človeku sveta. Ruska revolucija ni prinesla tega, kar je Ljening pričakoval, uprav zato, ker ni bila dovolj reformna. Videli bomo, kaj prinese angleška revolucija.

Gospodarska pravstvena in sploh kulturna Rusija se razlikuje od Angleške; zato je bila tudi revolucija tu in tam tako različna. To velja že za začetek angleške revolucije v XVII. stoletju. Primerjajmo obdobje Karla I. in njegovo javno usmrtnitev in umor carja. Tudi v voditeljih so na obeh straneh precejšnje razlike: voditelji ruske revolucije, odrasli in vzgojeni v nasilnem carizmu, so takoj postali revolucionarji po ruskem vzorcu: puntarji, vajeni tajnih mahinacij poklenih revolucionarjev, revolucionarjev-aristokratov, ki verujejo v revolucijo Rusije in sveta od zgoraj — Blanqui, Bakunin, Nečajev. V bistvu taktika carizma — eni in drugi akceptirajo stare principe, da vodijo in vladajo narode manjšine, močje-kapacitete. Princip je v bistvu nedemokracičen. Ljening je imel pred očmi usodo lastnega brata, ki je poginil v boju s carizmom na večaljih. Angleški revolucionar je bil vzgojen v ustavni državi in v delavskih organizacijah; na začetku svoje poti je bil učitelj in pobožen pridigar; kot učitelj je spoznal, da gre razvoj ljudske duše in družbe polagoma. Odtod njegovi ideali človekoljubja in ljudska taktika. V tem ima domače vzglede od Morca do Owena in sodobnih angleških socialistov.

Pa tudi Macdonald je prišel na vlado po stopinjah liberalcev in konservativcev. Ni treba razmišljati, ali je bil ta korak samo taktičen ali pa tudi programatičen; vsekakor je prevrat na Angleškem zelo pomemben za kontinentalno buržoazijo. V ostalem pa velja isto tudi za ruski prevrat in za ves razvoj Evrope v vojni in po voj-

Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

Asbjörn Krag je zopet zavrnil svoj časopis.
»No, gospod poročnik, kaj menite?« je vprašal Krag.

Pri tem časopisnem poročilu je bil policijski poročnik nadvse presenečen. Opis se prav nič ne strinja z zunanjo ostjo obeh zločincev!

Asbjörn Krag je zopet vprašal:

»Ali ste v resnici mislili, da je atentator eden izmed onih dveh zločincev?«

To vprašanje je policijskega poročnika presenetilo, vendar je odgovoril:

»Odkritostno priznavam, sicer pa ali niste tudi Vi tako mislili?«

»Odgovoriti hočem na to z drugim vprašanjem. Kaj pa bi naj imela zločinka napraviti Gadeju? Saj jima ni ničesar drugega storil kakor to, kar ste n. pr. tudi Vi storili, da ste ju skušali izročiti roki pravice. To se je ponesrečilo. Kasneje ni odvetnik najbrže na nje niti mislil. Iz kakšnega vzroka bi ga naj hotela sedaj umoriti?«

»Ne, ne, toda Vi pozabljate na tajinstvene okoliščine, ki so vezale oboje zločince z gospo Sonjo.«

»Ničesar nisem pozabil,« je odgovoril Krag. »ako sodim po opisu gospe Sonje, ne more biti pri stvari udeležen nobeden izmed onih dveh zločincev.«

Tako se zdi in zato morda gre v resnici samo za navaden maščevalni čin.

»In zato,« je zaključil Krag, »nimam nobenega pravega vzroka, da bi se obračali name.«

Policijski poročnik ga je ostro pogledal, kakor da bi mu hotel prodreti v dušo.

»Ali se motim,« je dejal; »ali pa se v resnici ne zanimate za to stvar?«

»Motite se!«

»To me veseli, toda kaj naj storim?«

»Potrebno je, da si vso afero prav pošteno premislite,« je pripomnil detektiv, »morda se Vam potem pokaže v docela drugi luči. Predvsem se ne smete odpovedati misli, da bi končno vendarle lahko bila s to afero v zvezi onadva zločince.«

»Prav, toda kaj pa je z opisom gospe Sonje?«

»Ta opis je lahko napačen.«

Policijski poročnik je vzrožil:

»Kaj, Vi menite, da je opis napačen?«

»Da!«

»Kaj naj to pomeni?«

»Moje mnenje je, da se je gospa Sonja nemara zlagala.«

»V kakšnem namenu?«

»Da bi nekaj prikrila.«

»Kaj bi naj skrivala?«

»Na primer,« je odgovoril Asbjörn Krag, »da je atentator v resnici zločinec z modro svilen ovratnico.«

XVIII. POGlavJE.

Smrt gospe Sonje.

Predno začnemo pripovedovati o smrti gospe Sonje, moramo zabeležiti čuden razgovor, ki sta ga v četrtki zvečer imela oba prijatelja, policijski poročnik Hilmersen in Asbjörn Krag. Sestala sta se

v Kragovem stanovanju. Nobeden izmed njih ni slutil, da so ob isti uri priobčili kopenhagenski listi že novo senzacionalno poročilo: Vest o nenadni, nepojasneni smrti gospe Sonje Gade.

Razgovarjala sta se o opisu, ki ga je dala gospa Sonja o ta instveni osebi, ki je napadla njenega moža na stopnjicah, in Asbjörn Krag je prestrašil policijskega poročnika s svojimi namigavanji, da je morda gospa Sonja lagala.

Dokaj časa je trajalo, predno se je poročnik opomogel od tega strahu. Sploh je imel Krag izreden talent, da je nastopal z vse brezobzirnostjo. Ako je bil zaposlen v kaki stvari, je potisnil v stran vse osebne ozire. Brez vsakih pomislekov je vsikdar računal z vsemi možnostmi, ki so mu bile na razpolago in je odločno jemal v kalkul pri najbolj-ših ljudeh najsilabše. S tem je semtertja vzbujal ogorčenje, obenem pa je na ta način često porušil cele stene neutemeljenih presodkov.

Videl je pač, da so njegove besede zadele v živo policijskega poročnika, vendar pa ni bilo na njegovem obrazu opaziti nobenega sledu, da bi ga grizla vest.

Razvijal je svoje misli naprej, kakor da bi poročnik sploh ne bil prisoten. Zdelo se je, kakor da bi govoril sam s seboj.

»Zdi se mi neverjetno,« je dejal, »da bi propadel človek izvršiti tak maščevalni čin. Gospa Gade je izrečno opozorila na to, da je bil mož zelo ubožno običen. Pri tem je bil, kakor je razvidno iz vesti v časopisju, obožčen s prvovrstnim browningom. Zdi se mi, da se njegova ubožnost in njegov browning nič prav ne strinjata. Ali je bil dotičnik nalašč

oblečen v obrabljeno obleko? Ako uvažujemo to možnost, moramo priznati, da igrajo v tej drami vloge tudi gotove tajinstvene okoliščine. Dragi Hilmersen, sledi sem pozorno Vašemu pripovedovanju in dobil čisto določen vtis, da je gospa Gade prav dobro poznala oba lopova. Bila sta to pač inozemca, morda celo njena rojaka. Ako bi atentator nastopal v tuji obleki, bi ga bil najbrže kljub temu spoznal. Ako hočemo torej verjeti poročilu gospe Sonje, moramo vzeti kot dogano, da je bil atentator v svoji obleki. Računati moramo s tem, s čemer računajo tudi časopisi, da je izvršil ono blazno dejanje pokvarjen človek, ki je bil pravkar izpuščen iz ječe. S tem pa smo zašli takisto v celo vrsto neverjetnosti, v katere pa jaz zase ne morem verjeti. Uvažujte, da tudi jaz poznam zločince iz svoje dolgoletne prakse. Ti nastopajo drugače. Sicer pa pravilni in previdni odvetnik Gade pač nikdar ni zagrešil kakšne takšne velike krivice, da bi ga kakšen zločinec zato dolga leta zasledoval s svojim sovraštvom. Trdil bi celo, kar morda zveni nekoliko paradokso: Noben zločinec nima v sebi toliko poguma in odločnosti, da bi izvršil takšno dejanje. Ak ima takšen človek 100 K, si bo raje kupil za to žganja in kakšno jed, kakor pa revolver, da bi se z njim maščeval za baje storjeno mu krivico. In če že ima revolver, ga bo raje zastavil, kakor da bi ga rabil v tako bedaste namene. Pa še nekaj: Vsak maščevalec hoče, da se izve za njegovo osveto, sicer ne čuti nobenega zadoščenja. In tu vemo samo o dveh popolnoma brezmišelnih strelih na stopnjicah. Vzemimo pa možnost, da se je gospa Sonja zlagala, potem takoj uvidimo, da se razne okoliščine ujemajo naravnost presenetljivo.

ml. Zrušil se je ne samo ruski, nego tudi pruski in avstro-madžarski carizem. P. S. Za vsak slučaj opozorilo: Ptu andante ni smatrati v slabem pomenu besede počasneje, nego hitreje; andante — gredoč, napredujoč v gibanju. Kdor stalno hodi, pride dalje, nego kdor nekaj časa teče, potem se pa ustavi.

Meja med Reko in Jugoslavijo.

Sušak, 3. februarja.

Z najžalostnejšo boleščjo se komentira naznanjena meja med Kastavščino in našimi kraji. Kastav z vsok okolico nad 10.000 duš je odsekan od Sušaka in tako od ostale Jugoslavije. Od Kastva do Sušaka ni poti. Razdalja je okoli 12 km, toda da se pride iz Kastva na Sušak, za to je potreba v sedanjih razmerah 5 ur in še več. Ko se je pred rimsko konferenco razširil glas, da se uredi meja pri reševanju reškega problema, se je sploh mislilo, da store naši državni vsi potrebo, da se v resnici odpravi ona absurda meja vsaj tako, da se dobi med Kastvom in Sušakom dobra zveza. To bi bilo mogoče samo tedaj, ako bi pripadli jugoslovenski državi hrvaški vasi Drenova in Grohovo. Pa kaj se je zgodilo? Kakor je razvidno iz teksta pogodbe, ostajata obe vasi pod Italijo, in na ta način ostane tudi Kastav v onih razmerah, v katerih je bil pred napovedano »popravo« meje. V narodni skupščini se morajo naši predstavniki zavzeti za to, da se popravi veliki poredak in da prideta jugoslovenski vasi Drenova in Grohovo pod našo kraljevinu, kamor edino spadata. Pa tudi edino po tej poti teče vez med Kastvom in Sušakom in edino na ta način ne bosta Kastav in njegova okolica odrezana od Jugoslavije.

Govorilo se je, da s popravo meje dobimo tri vasi z okoli 3000 duš, v resnici pa s to »popravo« nismo dobili nič enega sela. Dobimo samo par hiš in malo golega Krasa. Podbreg ima okoli deset hiš in morda 50 do 60 ljudi. Lopača sploh ni nikako selo, nego gozdič z Osojnakovo vilo in logarijevo hišico. Piletiči so samo del sela Pehlina. Doci sploh ni nikak oblieden kraj. Tako dobimo v resnici okoli 50 hiš in okoli 500 ljudi, pa nič več. Prazna je napoved, da dobimo 3000 duš. Ako bi dobili ves Zamet, Drenovo in Grohovo, potem bi res dobili tri vasi in nekaj nad 2000 duš. S takim popravkom se nič ne popravi, marveč se meja le še bolj komplicira.

Prebivalci Drenove in Grohova so bili od prvih vestih, da pridejo pod Jugoslavijo zelo veseli, neizmerno pa so se užlostili po čitanju teksta rimskega sporazuma. Pridivljali so med nje fašisti in zaukazali, da se ima vsa vasi nakiti z italijanskimi zastavami. To se ni zgodilo. Samo karabinjerji in finančna straža ter carinski urad so imeli zastave, dočim nobena hrvaška hiša na Drenovi in ne na Grohovem ni izobesila italijanske zastave. Drenovčani in Grohovljani so rekli: »Dajte nam črne zastave, da z njimi nakitimo svoje hiše!« Nato so pregovorili fašisti dva človeka, katera so peljali pred generala Giardina, da se zahvalijo, da sta prišla ta dva kraja pod italijansko oblast. V resnici pa si tega ne želi noben prebivalec teh dveh vasi.

Iz Zameta poročajo, da hodijo Italijani »čistiti«. Najprvo so pričeli čistiti v šoli. Nabirajo šolski material, da ga odpeljejo na Reko in od tam morda v Italijo. Italijani čistijo, da izroče Zamet Jugoslaviji povsem prazen. Opozarjajo se naše oblasti, da šolski material v Zametu ni italijanski, marveč je toliko star kakor šola in torej starejši kakor italijanska okupacija Zameta. Šolski material je naš in nikdo ga ne sme odnesti.

V četrtek je prišel neki italijanski kapetan v družbi še jednega častnika v Zamet. Govoril je z ljudmi nekako mešan hrvaški in slovensko. Drazil jih je, da ostane Zamet pod Italijo. Zeske so začele jokati in rekle, da to ni mogoče, moški so izjavili, da to ni res, ker so čitali objavljeni sporazum. Oficir jih je vprašal, kaj da hočejo. Odgovorili so: »Hočemo pod Jugoslavijo!« Oficir: »Vi hočete k Srbom? Ali vest, kaj so Srbi?« Odgovor: »Srbi so naši bratje in mi hočemo k njim. Mi hočemo pod Jugoslavijo, ker to je naša zemlja!« Oficirja sta začela resno gledati vaščane in končno jim je kapetan povedal, da se je šel in da pride Zamet pod Jugoslavijo. Začuli so se navdušeni klic: »Živela Jugoslavija!« Oficirja sta nato odšla.

Parlamentarna situacija.

Obtožba opozicije proti bivšemu ministru pravde dr. Markoviću. — Radikal a akcija.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) V notranjepolitični situaciji je sedaj nastopil napet moment. Na eni strani opozicijske skupine hočejo na vsak način javno dokazati kompaktnost in medsebojno soglasnost na ta način, da predložijo vse opozicijske klube predlog narodni skupščini, da se ima bivši minister pravde dr. Laza Marković pozvati pred sodišče na odgovornost zaradi zlorabe uradne oblasti. Radikali na drugi strani izjavljajo, da bodo z vsemi njim dani parlamentarnimi sredstvi parirali ta korak opozicije in da bo narodna skupščina prešla preko tega predloga z večino glasov na dnevi red. Za današnjo sejo vlada vsled tega veliko zanimanje, ker bo na brž zemljorad. posl. Voja Lazić v imenu opozicije povodil nadaljevanja proračunske debate stavil obtožbo proti dr. Markoviću. Na drugi strani pa ugledni pravnik naglašajo, da ima ta obtožnica več ali manj političen značaj in da pravno ni popolnoma utemeljena.

Na današnji seji narodne skupščine prečita posl. Voja Lazić obtožbo proti bivšemu ministru dr. Lazi Markoviću. Obtožnica navaja nekatera konkretna fakta, da je posl. Laza Marković kot bivši minister pravde zlorabljal svoj položaj. Obtožnica navaja dejanja, ki jih je že prej očitil radikalni posl. Ranković dr. Markoviću. Zemljoradniki navajajo manipulacije dr. Markovića: 1.) pri prodaji sladkorne tovarne na Čukarici, 2.) v zadevi kaznilnice v Topčiderju, 3.) da je dr. Marković brez vsake javne licitacije izročil Lukareviću tiskanje obveznic

po 2.50 Din, a so bile pozneje izročene potom javne licitacije v tiskanje po 0.49 Din, 4.) afero s koncesijo tovarne za špirit v Crkvenici in v Novem Vrbsu in 5. afero glede dvignjenja sekvestra nad premoženjem Avgustinske banke iz Budimpešte kljub protiskepu pristojne komisije.

Posvetovanja za ustanovitev opozicijskega bloka se še vedno nadaljujejo. Nekateri parlamentarni krogi še računajo na podporo od strani Radičevih poslancev in upajo, da Radič končno privoli, da odidejo nekateri njegovi poslanci v Beograd. Glede razgovorov z Radičem tudi radikali ne mirujejo in skušajo doseči z njim primeren sporazum.

— Beograd, 4. febr. (Izv.) Pogajanja s Stjepanom Radičem so v političnih krogih še vedno predmet živahnih razgovorov in komentarjev. Zadnje dneve skušajo radikali s pogajanja z Radičem doseči, da bi prepričali sodelovanje Radičevih poslancev z opozicijskim blokom. Pogajanja, ki jih vodijo radikali z Radičem so tajna in ni znana vsebina sporazuma. V parlamentarnih krogih pričakujejo ta teden prihod dr. Lorkovića, ki je vodil na Dunaju razgovore s Stjepanom Radičem in ki ima od Radiča pooblastilo, da se pogaja na eni strani z zastopniki radikalnega kluba in na drugi strani tudi z demokrati za sestavo opozicijskega bloka. Stjepan Radič je dr. Lorkoviću stavil pogoje, pod katerimi eventualno lahko sklene sporazum z radikali, preciziral pa mu je tudi pogoje za sodelovanje Radičevcev z opozicijskim blokom. Za prihod dr. Lorkovića v Beograd vlada med parlamentarnimi krogih živahno zanimanje.

Izvedba uradniškega zakona.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Na včerajšnji ministrski konferenci se je razvila zelo živahna debata o vprašanju izvedbe uradniškega zakona oz. o razvrstitvi uradnikov v kategorije in skupine. V debato so posegli ministri pravde dr. Niko Perić, minister prosvete Marko Trifunović in notranji minister Vučić. Vsi so naglašali potrebo, da je čimprej treba dokončati razvrstitev uradništva v kategorije, tako da bi bila izvedba zakona o državnih uradnikih še končana koncem meseca marca. Na ta način bi bilo odstranjeno nevezdržno stanje in bi koncem meseca uradništvo že prejemalo prejemke po novem uradniškem zakonu. Konferenca je priznala nevezdržnost položaja. Obstojalo pa še vedno težkoče in difference med posameznimi ministri in pa finančni ministrom.

— Beograd, 4. febr. (Izv.) Na včerajšnji ministrski konferenci se je razvila o uradniškem zakonu, ki se ima še ta mesec izvesti. Pojavilo se so težkoče pri razvrščanju uradništva in tudi pri izvedbi uradniškega zakona samega. Večina ministrov je zahtevala, da se ima zakon čimprej izvesti in da se čimprej uredi uradnikom njih prejemki. Finančni minister ni bil na tej konferenci prisoten.

NOV FRANCOSKI POSLANIK V BEOGRADU.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Po poročilu iz Pariza bo imenovan za poslanika na našem dvoru pomočnik zunanjega ministra Pouilly. Dosedanji poslanik Simon postane konzularni nadzornik.

Priznanje sovjetske Rusije.

Ljeningov naslednik. — Ruski poslanik v Londonu.

— Moskva, 3. februarja. (Izv.) Danes je centralni izvršilni odbor izvedel volitve nove vlade. Za Ljeningovega naslednika je bil izvoljen Rikov, prvi šef gospodarskega oddelka. Za časa carističnega režima je bil Rikov odvetniški kandidat in pristaja taine revolucionarne organizacije. Zaradi udeležbe pri revolucionarnem gibanju je bil obsojen v prognanstvo in 12letno ječo. Že kot mlad politik se je posvetil posebno študiju gospodarskih problemov.

Za šefa gospodarskega oddelka je bil izvoljen dosedanji prometni komisar Džerdžinski, ki ima izvesti na gospodarskem polju strogo organizacijo produkcije in poljedelske industrije.

Izvrševalni odbor je sklenil, da se ima zunanja politika nadaljevati v duhu Ljeningov. V zunanji politiki sovjetske Rusije ne nastopi nikak sprememba. Priznanje sovjetske Rusije od strani Anglije smatrajo v Moskvi za največji uspeh zunanje sovjetske politike. Rusija mirno pričakuje, da ji bodo njeno sovjetsko vlado de iure priznale tudi ostale evropske države, ne da bi bila Rusija prisiljena v kake večje koncesije.

— London, 3. februarja. (Havas) »Observer« pozdravlja naglico, s katero je bilo izvršeno priznanje sovjetske Rusije. Za zastopnika Rusije v Londonu bo imenovan Rakowski.

— Bruselj, 3. februarja. (Izv.) Po poročilu listov je belgijska vlada pripravljena priznati de iure sovjetsko vlado Rusije pod pogojem, — se Rusija obveže v plačilo predvojnih dolgov in prizna od prejšnje Rusije sklenjene ob-

V ministrskem predsedstvu je bila včeraj daljša politična konferenca, ki je trajala od 10.30 dopoldne do 12.30 popoldne pod predsedstvom ministra Marka Trifkovića. Tej konferenci ni prisostvoval ministrski predsednik g. Pašić, ki je nekoliko obolen. Na konferenci so posebno razpravljali vprašanje izvedbe uradniškega zakona in parlamentarno situacijo v zvezi z akcijo opozicije, da se dvigne proti posl. dr. Lazi Markoviću obtožba. Zunanji minister dr. Ninčić je tudi kratko poročal o sklenjenem in podpisnem sporazumu z Italijo in o ureditvi reškega vprašanja. Zunanji minister namerava povodil debato o proračunu ministrstva zunanjih zadev podati po starem parlamentarnem običaju zelo obširen ekspozé o zunanjepolitični situaciji, o sporazumu z Italijo in o Reki. Pri tej priliki predloži minister dr. Ninčić skupščini tudi sporazum v ratifikacijo. Ekspozé poda zunanji minister v teku desetih ali petnajstih dni.

Za danes ob 9. dopoldne je sklicana plenarna seja narodne skupščine. Nadaljuje se razprava o proračunu. Kakor že gori omenjeno, bo posl. Voja Lazić, ki je določen za glavnega današnjega kontragonika k proračunu obenem predlagal obtožbo proti posl. dr. Lazi Markoviću.

veznosti kakor tudi, da Rusija vrne zaplenjeno belgijsko premoženje.

— Moskva, 3. februarja. (Wolff.) Izvrševalni odbor sovjetske Unije je izvolil za svojega predsednika dosedanjega namestnika in načelnika gospodarskega oddelka Rikova. Rikov je izvoljen namesto Ljeninga za predsednika sovjeto-

Za ruskega poslanika v Londonu je imenovan Rakowski.

TROCKIJ IZGNAN NA KAVKAZ?

— Varšava, 3. februarja. (Izv.) Kakor poročajo nekateri listi, je bil Trockij 17. januarja pod močno eskorto kot preganec odpeljan na Kavkaz.

ZAMENJAVA BOLGARSKIH BANKOVCEV.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Bolgarska Narodna banka sporoča po svojih zastopnikih in dopisnikih, da se prično stari bolgarski bankovci zamenjavati z novimi. V inozemstvu se lahko ti bankovci zamenjavajo za tujo valuto, dočim je na Bolgarskem povodil zamenjave prepovedan vsak izvoz bankovcev v inozemstvo.

PLAČILO VOJNE ODŠKODNINE.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Po poročilu današnjih listov ministrstvo za socialna politika zbira podatke o plačilu vojne odškodnine za Primorje. Koroško in Dalmacijo. V to svrhu je dolčenih 5 milijonov zlatih kron.

POŽAR V GLEDALIŠČU.

— Rim, 3. februarja. (Izv.) Po poročilih iz Constanze so sredi v tamošnji operi prireditelj Richard Straussovo »Salome«. Strauss je osebo dirgal in mu je občinstvo prirejalo tople ovacije. V momentu, ko so nastopili baktionosi z gorečimi baktijami, je neki baktionosец zadel s baktijo ob publika, ki so jih vihtele štiri služkinje. Iz baktije se je izlil špirit ter je nastal v gledališču požar. Svinata krila služkinjo so se takoj vnela in so začele goreti tudi kolose. Hitremu nastopu požarne straže in režiserja je zahvaliti, da so požar v kratkem ugasnil. Predstava se je nato nadaljevala. Dve igralci sta bile močno opečeni.

Woodrow Wilson.

SMRT VELIKEGA NAŠEGA PRIJATELJA.

— London, 3. februarja. (Izvirno) Reuterjev urad javlja danes ob 16.30 iz Washingtona: Bivši prezident Wilson je umrl.

— London, 3. februarja. (Izvirno) Prva poročila o kritičnem stanju boleznih predsednika Wilsona so bila objavljena po Reuterju že 1. februarja. Od tega dne se Wilson ni več zavedel in mu je postajalo vedno slabše. Močji so mu začele pešati in zadnjo noč je slabo prespal. Včeraj je bilo stanje nespremenjeno. Zdravniku dr. Graysohnju je bolnik na vsako vprašanje odgovarjal z »da« ali »ne«.

Premislila je osrednja postava svetovne vojne. Brez Woodrowa Wilsona bi bila svetovna vojna krenila v popolnoma drugi pravec in danes bi Evropa kazala drugačno geografično - politično obličje. Svetovna vojna, ki se je začela z izrazitim kapitalističnim nasprotjem med Francijo, Anglijo in Nemčijo in ki je le deloma računala z narodnostnimi boji v srednji Evropi, se je z vstopom Amerike ter zlasti z idejnimi programi pokojnega predsednika Wilsona izpremenila v idealno križarsko borbo za osvoboditev srednjeevropskih slovanskih narodov in za ožuvanje francoske civilizacije. Nemški imperijalizem je hotel zagospodariti nad celim svetom in slovanski narodi so se nahajali pod njegovimi stopami. V trepet in strah vojnih borb je posegla Wilsonova bodrilna beseda o bližnjem miru, o Društvu narodov, o narodnostni samoopredelitvi kakor oznanjenje odrešenja, in v iluzi prizadetim narodom novega ognja in nove borbenosti. Niso bili samo ameriške armade, ki so odločile velikanski dvojni nemškega in avstrijskega imperijalizma proti francosko - slovanskemu odporu, bili so v prvi vrsti idejni programi ameriškega predsednika, ki so ustvarili proti Nemčiji odpor svetovnega javnega mnenja in s tem moralno odločili dvojni v korist zaveznikov. Nemčija je podlegla brezupno, malodušno, notranji neednosti in nevezdržnosti, osamelosti, v katero je zašla vsled svojih krivičnih postopkov, vsled svojih egoističnih in imperialističnih ciljev ter radi pravičnega idejnega ozadja, ki so je dajali Wilsonovi programi borbi zaveznikov proti Nemčiji. Še nikdar ni bilo svetovno javno mnenje podvrženo taki laki osebnosti in

tako da'ekosežnemu vplivu, kakor je to storil Woodrow Wilson s svojimi poslanicami ameriškemu narodu in parlamentu ter evropskim narodom, ki so se borili za svojo politično samostojnost in svoboditev. V tem oziru je posegel tudi v usodo našega naroda ter omogočil ustanovitev Jugoslavije od Triglava do Vardara brez ugovora od strani naših nasprotnikov. Tudi Rapalska pogodba je bila posledica vpliva, ki je izhajal iz osebe Woodrowa Wilsona in ki je preprečila, da se v Evropi dogode večje narodnostne krivice, kljub temu, da nas je ta pogodba težko zadel. Ne smemo pozabiti, da smo tedaj bili brez vsakega orožja in da si je Italija lahko prosto vzela vse tisto, kar so njeni kričavi nacionalisti zahtevali. Tudi takozv. Wilsonova črta, ki nam je nudila idrijo. Postojno, St. Peter s Snežnikom in železnico do Reke, je bila posledica njegovega pravičnega duha, ki se je upiral krivičnim zahtevam rimske vlade ter ponudil kompromisno formulo Italij, šovinizmu in naših prirodnih in narodnostnih pravic do onkraj Soče in Gorice. S tem predlogom je pokojni predsednik Wilson posegel neposredno v našo zgodovino in nam prepusil rešitev, ki je bila tedaj boljša kot vse poznejše in slabše rešitve, katere smo izzvali s svojim trgovanjem, nerealnim in nepolitičnim ravnanjem. Woodrow Wilson ostane po pravici v jugoslov. narodu velik in zaslužen. Naša usoda se je tesno zvezala z njegovo plemenito akcijo v korist Francije in zaveznikov. Priborila nam je osvoboditev in ujedinjenje. To je bila daljna posledica vstopa Amerike v svetovno vojno ter akcije Woodrowa Wilsona za osvoboditev nesamostojnih narodov. Woodrowu Wilsonu gre pa tudi zasluga, da so v polni svetovni vojni slovanski avstrijski narodi vzdignili svoj glas za samoopredelitev in da se je proti koncu 1. 1916. razvila med nami jaka revolucionarna zavest, ki je privedla do razpada bivše monarhije. Neposredno pa je bivši predsednik koristil naši državi na mirovni konferenci, ko je zadrževal Italijansko pohopenost in ko se mu je posrečilo sestaviti takozvano Wilsonovo črto, ki je pomenila v primeri s poznejšimi rešitvami našo minimalno jadransko žrtev. Na ta način je v daljnem Washingtonu preminula osebnost, ki je usodno posegla tudi v politično zgodovino našega naroda.

Francija in Anglija.

Značilno Macdonaldovo pismo Poincaréju.

Pariz, 3. februarja. (Izv.) Ministrstvo zunanjih zadev je danes objavilo pismo Macdonalda, pisano povodom njegovega prevzema angleške vlade ministrskemu predsedniku Poincaréju. Pismo, datirano z dnem 24. februarja t. l., naglašja, da ste obe državi ramo ob ramo preživeli zelo težke čase in prenesli mnogo žrtev za skupno stvar, da je Macdonald ob nastopu svoje vlade priporočil osebno pojasniti v pismu vse želje, ki jih goji njegova vlada. Vlada je neugodno, da so nekatera neresena vprašanja med obema državama povzročila mnogo skrbi in vznemirjenja. Macdonald uverava Poincaréja, da se bodo ta vprašanja uredila na največje zadovoljstvo obeh držav. »Vi imate svoje javno mnenje, jaz imam svoje. Vi imate varovati nacionalne interese svojega naroda, jaz svojega. Možno je, da ti interesi stopijo v medsebojno nasprotje, vendar sem prepričan, da se lahko ta nasprotja uravnajo in da se dobe politična sredstva za medsebojno sodelovanje Francije in Britanije. Moram Vam odkrito izjaviti, da je moja vlada pripravljena braniti in varovati skupne interese naših obeh držav. To niso prazne besede! Anglija in Francija morate rok v rok braniti mir in varnost v Evropi.«

Ministrski predsednik Poincaré je v daljšem pismu odgovoril na Macdonaldovo izjavo, naglašujoč, da bo tudi Francija storila vse za skupno sodelovanje obeh držav. Francija upa, da pride do povoljne rešitve vseh težkih problemov in da bo mogla uspešno varovati svoje nacionalne interese. Skupno sodelovanje med Francijo in Anglijo je v resnici potrebno za ohranitev miru ne samo v Evropi, marveč za ohranitev miru na vsem ostalem svetu.

Vesti iz Italije.

Obletnica narodne milice. — Proletarski blok za volitve izalovljen. — Mornariški minister v Trstu.

— Rim, 3. februarja. (Izv.) Ob obletnici obstoja narodne milice je imel predsednik Mussolini velik govor, v katerem je na vse načine proslavljaj fašizem in narodno milico. Fašisti hočejo napraviti italijanski narod velik, poln življenja, moči in lepote. Zato je tu milica, zato je tu fašizem. »Kdor se dotakne milice, ga zadene svinec.«

— Rim, 3. februarja. (Izv.) Fašistovska stranka je zavzela proti opozi-

ciji za volitve jako ostro stališče. Liberalci so se nato približali fašistom in Mussolini je v pogovoru s tainikom liberalne stranke odobril nieno izjavo z ozirom na volitve, kar kaže, da bo hodila vspremdno s fašisti. — Iz Milana poročajo, da se je na zborovanju soc. unitarske stranke ugotovilo, da so se prizadevanja za proletarski blok pri volitvah izjalovila. Maksimalisti in komunisti stopijo v volilni boj vsak zase.

— Trst, 3. febr. (Izv.) Zelo svečan je bil sprejem mornariškega ministra Thaona di Revela. Izročili so mu častno sabljico in kolajno. V delo prideta dve enaki ladji. Prvi večji brod, ki bo zgrajen v Trstu, bo nosil ime »Trieste«.

AVSTRIJA IN ROMUNSKA.

— Dunaj, 4. febr. (Izv.) Včeraj jutraj je odpotoval kancelar dr. Selpel v spremstvu zunanjega ministra dr. Grünbergerja in strokovnjakov v Bukarešto. Po informacijah nekaterih listov gre v prvi vrsti za trgovinska pogajanja in za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe med obema državama. Kancelar dr. Selpel ima na sestanku v Bukarešti določiti z romunske vlado načelne smernice za to pogodbo.

Podpirajte obunane slepe in daruite

»Podpornemu društvu slepih«, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

4., 5., 6. februarja 1924

Priljubljen in dražestna

LOTTE NEUMANN

nastopi zopet po zelo dolgi odsotnosti in od mnogih kro ov želino pričakovana v veliki drutveni drami v šestih dejanjih

Ziviljenje polno razočaranj

po romanu »Taben vstani« od Margarete Böhm. Film vsebuje polno krasnih slik presretnje vsebine ter je imel po celem svetu nepričakovan obisk! Krasno sliko razkošnega in modernega karnovala! Glasbene teče popolnoma nove in zelo krasne!

Kino »Ljubljanski dvor«

KINO IDEAL

Ponedeljek 4. torek 5. in sredo 6. februarja

Kraljica oblakov

PREDNAZNAVILLO.

Senzacija! Senzacija!

KENTUCKY DERBY

Glasbeni vestnik.

— V. muzikalno redovanje za mladino. Tako čudovito dobro se menda pri nas do sedaj niso obnesle še nobene glasbene prireditve, kakor muzikalna predavanja za mladino. Od nedelje do nedelje je filharmonija na dvorani malodane do zadnjega kora zasledena, da je nekaj dni pred vsakokratnim predavanjem poidejo sporedi. Višji šolski svet in Glasbena Matica sta pridobila osebi g. prof. Jeraja idealnega glasbenega delavca, ki s sestavo tako lepih programov kaže, da je, kakor malokateri, mož po srcu prireditelj in glasbojubeč mladine. Predmet V. muzikalnega predavanja, v petek, 1. februarja, je bila balada in melodram. Po mozi uvodni besedi je zapel g. dr. Rigo Ljubevjevo »Uroš«, B. Ispavčeva »Mentha« ter Schumannova »Dva grenadira«. Zlasti ta Schumannova balada, ki jo je g. dr. Rigo podal s silno iskrenim čutom, je izzvala pri mladini viharno odobravanje. G. dr. Rigo priznam zlasti neumorno trudljivost v izpopolnjevanju pravilnega izgovarjanja slovenskega jezika, ki mu bo v kratkem času v zvezi s prikupljivim glasom in globoko muzikalnostjo pripomogla do imena našega najpriljubljenejšega pevca-baritonista. Gosp. Jerajeva je ob spremljevanju klavirja, s prijetnim, glasi kompozicije prilagajajoč se tonu recitacije svojega soprega skladbo, melodramo »Lepa Vida«. Pri klavirju je sedel g. skladatelj sam. Melodram »Lepa Vida« je v naši jugoslovnski glasbeni literaturi edina skladba te vrste. Oba soprega sta s lepim uspehom skupnega dela lahko zadovoljila. K sklepu je zbor predelal, osem dam iz opere zbor, ter gđ. Zikova, opera sopranistka (Senta) podal balado »Večnega morarja« iz istoimenske Wagnerjeve opere. Mladina se mora zahvaliti zlasti gđ. Zikovi, ki je kljub indispoziciji samo njej na ljubo nastopila ter v družbi izborna nastupiranga ženskega zbor balado odnela z globokim razumevanjem. Vse spremljevanje na klavirju, nastupiranje zbor in ves aranžma oskrbuje g. prof. Jeraj z največjo vestnostjo in spretnostjo. Bodoče VI. predavanje, dne 10. t. m. boša izpopolnila pod naslovom »Celosonata« v. Thalbach in Ličar. Za to predavanje vlad je sedaj veliko zanimanje med mladino.

— I. matineja »Zveze podhenikov za Slovenijo«. Posrečilo se je vzbuditi orkester »Zveze godbenikov za Slovenijo« k novemu, svečemu življenju. Kakor bi se razgubile meglice, se mi je zadelo, ko je g. Balatka izvalil prve akorde iz glasbi našera »Zveze zinega« orkestra. Cel program, obsegaioč Dvofakova dela: uverturo k »Vragu in Kari« ter »Slovanca« pesla št. 16 in 15, dalje Griega »Norveška« pesla, št. 3 in 4, ter višek matinee Čajkovskega simfonijo v es molu je nudil toliko plemenitega, nekajenega muzikalnega užitka, kakor že dolgo ne kak simfonični koncert. Prav globoko žal naj bo vsem, ki so to matinejo zamudili. Operni orkester, pomožen s člani »Zveze« je bil pripravljen v vseh tokhah, ki jih je odigral pod vodstvom dirigentov gosp. Balatke in g. Rukavine z ognjevitim članom in živim navdušenjem. Glasba teh treh velikih nacionalnih skladateljev, Dvofaka, Griega in največjega med njimi, Čajkovskega, je skoro materijalna; kakor iz krvi in mesa, ter smo jo uživali kot kruh, ki je zrasel na plodni, zdravi, kmetijski niivi. Pretresla je zlasti globoko čudovito lepa emolova simfonija Čajkovskega, ki jo je odigral g. Rukavina pri zaprti knji. Priznati moram brez pridržka, da je bil orkester, iz vzemši nekoliko neznatnih epizode, pod njegovim vodstvom naravnost vzoren in da je dirigent iz njega izpraval solnce in grom. V spominu bo ostal zlasti nebeščolepi An dante cantabile v velikanski zadnji stavci. Nič manj večje in temperamentno je vodil Griega in Dvofaka naš neumorni Balatka. Orkester je bil kot en sam možumetnik. Če bi se posrečilo še nekoliko pomnožiti prve glasove godalnega korpusa, pa bi bil to vzororkester, o kakršnem že davno sanjamo. Priznamti moram, da so sedelo vali vsi, dirigenti in godbeniki najneschibnejše, brez najmanjše odškodnine, v prvi vrsti v povzdigo svoje stanovske organizacije, povzdigo umetniške zavesti in v prospeh naše glasbene kulture. Tako delovanje zasluži nedeljeno priznanje in je le želeli, da je bo za sluzi v bodoče znalo oceniti tudi naše ljubljansko občinstvo. Prihodnja matineja (na matineje se morajo Ljubljancje, hočeš-nočeš, navaditi), bo 17. t. m. s novim, še zanimivejšim programom, če se ne motim, pod vodstvom dveh drugih dirigentov, g. Matačiča in g. Neffata. In tako vidimo prihajati čas, ko bodo roko v roki, v skupnem nastopu, v najčistejšem umetniškem delu nastopili na koncertnem odru vsi trije naši orkestri, Dravski, Zvezini in Matični nam in njim v čast in ponos.

— Proslava glasbenika Biničkera. Po poročilu iz Beograda je večer proslavil 25. letnico svojega umetniškega delovanja glasbenik in pevovodja pevskega društva »Stankovič«. Stasa Binički, ki je lansko leto na svoji tunei s »Stankovičem« obiskal važnejša mesta Slovenije, tako Ljubljano, Celje in Maribor. Dopoldne je bila svečana služba božja v vzhodnoslovenski cerkvi, kjer so peli Biničkera cerkvene skladbe, svečer pa je bila slavnostna akademija, katero je priredilo društvo »Stankovič« svojemu pevovodji na čast. Za danes in jutri so dolocene v operi svečane predstave. Na sinočni akademiji je imel slavnostni govor književnik Branislav Nušić. Kralj je Biničkera odlikoval z redom Sv. Save II. vrste in njegovo sonogo s redom Sv. Save III. vrste.

— Gđ. Rozumova v »Prodani nevesti«. Uprava je povabila na dvomešno poskusno postovanje za prihodnjelotni angažman gđ. Rozumova, sopranistko iz Prage, ki je v ožjem krogu peka nedavno na češkem večeru, a v soboto kot Marinka v »Prodani nevesti«. Nastopila bo tudi v R. Korsakova »Carski nevesti« menda v prvi polovici meseca marca. Gđ. Rozumova je učenka g. Borove, kar ji je poznato takoj, da je prične peti. Ga. Borova mora biti izvrstna pevka učiteljica, da more svojim izučencem-pevcem posredovati način svojega petja, kretne in celo timbor svojega glasu tako, da učiteljica

takoj ugané. Z tejemo nekoliko protislovesnih tonov so vsi registri gđ. Rozumove polno zveneli, morda še ne gladko izravani, dihalna tehnika smotrna, nastavi na moč prijetni in je pri mladosti pevke pričakovati, da pridobi naša opera s njo izvrstno vporabno moč. »Carsko nevesto« bo peka, če sem prav poučen, že v slovenskem jeziku. »Prodana nevesta« je potekla zelo animirano.

KONCERT Thierry-Kavčnikove se vrši dne 4. februarja 1924 v hotelu UNION.

— »Gorenjski slavček« 25. v naši operi. Srečna vprizoritev »Gorenjskega slavčka« je dokazala, da je to Försterjevo mladostno delo še dolgo življenja zmoglo in da se bo »Slavček« hvala zlasti nekaterim prav posebnim dobro zaslednim vlogam, n. pr. gosp. Šimencu, gđ. Zikovi in morda najbolj gosp. Zupanu res kakor »Prodana nevesta« vedno iznova pojavljati na našem odru in bo imel med poslušalci vsikdar množestvilne ljubitelje. Tako je bila tudi njegova petindvajseta vprizoritev zelo zadovoljiva, navzlic temu, da so bile lanskolne začete »Slavčeve« vprizoritve vestnejše. Včeraj so se odlikovali zlasti zgoraj omenjeni trije solisti, a tudi g. Mohorič (Rajgel), gđ. Špilgo (mativdova), g. Lewandovski (sopraga Šansonetova) je šlo vse srečno, dočim bi namesto g. Špilje (Šansonet) rajše poslušali Levaria. Tudi ostali solisti, zbor in orkester so bili na svojem mestu. Uprava je na ljubljenski način, z v zelenje ovito in barvstimi žarnicami razsvetljeno število »25« opozorila na srečni jubilej »Slavčka«.

— Koncerti jugoslovnske komorne glasbe. Filharmonična družba v Ljubljani priredi 4 komorne večere, na katerih se izvala skoro izključno jugoslovnska komorna glasba. I. koncert se vrši v ponedeljek 11. tm. v Filharmonični dvorani. Na sporedu so komorni kvarteti skladateljev Širle, Škerianca in Čaikovskega. Izvalja jih zagrebški kvartet. Koncerti se vrše v abonmna ter se abonentni sprejemajo v pisarni Glasbene Matice.

— Koncert baritonista Pavla Holotkova. Slavnj ruski bariton. član bivše carske opere v Moskvi, kjer je deloval kot prvi baritonist priredi v četrtlet dne 7. tm. koncert v opernem gledališču. Gospod Holotkov je eden najslavnejših ruskih pevcev, ki se odlikujejo po izredno močnem in lepem baritonu. Na svojem koncertu pote celo vrsto pesmi ruskih skladateljev ter arše svetovnega opernega repertoarja. Gospod Holotkov je že pred dvema letoma koncertiral v Ljubljani ter žel vseobče priznanje in občudovanje.

— Pevski zbor Glasbene Matice. V ponedeljek zvečer ob 6.45 pevka vna za mešani zbor. Vodi jo g. Srečko Kumar. Odbor prosil točne in polnoštevilne vdeležbe.

Turistika in sport.

DRSALNA TEKMOVANJA S. K. ILIRIJA. V soboto in v nedeljo dopoldne so se vršila na drsalnišču S. K. Ilirije drsalsna tekmovanja za prehodno darilo dr. Gilberta Fuchsa. V soboto so tekmovali juniorji in dame. Doseženi so bili sledeči rezultati: juniorji (5 tekmi). 1. Viktor Sörgo (Korotina, Kranj), 2. Jesih (Hermes), 3. Kordeš (Ilirija), 4. Vidmajer (Ilirija), 5. Bonceli (Hermes).

Dame: 1. ga. Ana Sörgo, 2. Urbančič (Ilirija), 3. Legen (Ilirija), 4. Sirca (Ilir.). Tekmovanja seniorjev za prehodno darilo dr. Gilberta Fuchsa so se vršila v nedeljo. Tekmovalcev je bilo pet, 1. je bil Vodišek, II. Inž. Bloudek, III. Kavšek (vsi trije Ilirija). Predpisane vaje in like so izvedli vsi trije z eleganco in deloma brezhibno, kar je omogočilo predvsem dobro drsalnišče. Po končanem tekmovanju je dr. Fuchs, znani tekmovalac v umetnem drsnju izvalil par krasnih vaj in figur. Prehodno darilo si je torej ponovno priboril g. Vodišek, k čemer mu čestitam.

TEKMOVANJE ZA SMUŠKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE.

Včeraj so se vršila v Bohinju ob lepi udeležbi smučarjev, kakor občinstva smučarskega tekmovanja za prvenstvo Jugoslavije. Dasravno teren ni bil najboljši in je bila skakalnica v zelo slabem stanju, so bili doseženi rezultati zelo dobri. Tekmovanje se je pričelo ob 13. Vsega skupaj so tekmovali štirje smučarji. Prvo mesto je odnesel Pogačar (Ilirija). Pri je skočil 15.50 m daleč, vendar ni bil njegov skok brezhiben, II. je bil Šubert (Hermes), III. Beneš (Ilirija). Izven konkurence je tekmoval Malý iz Trčiča.

AVSTRJSKA REPRÉZENTANCA PROTI JUGOSLAVIJI.

Avstriljski nogometni savez je nominiral za tekmo Jugoslavija-Avstrija, ki se vrši 10. tm. v Zagrebu, sledeče moštvo: Edi Kahnhauser (Wiener S. K.), Beer, Teufel (oba W. S. P.), Nietsch, Brandstätter (oba Rapid), Geyer (Amateur) — Wesley (Rapid), Wieser (Amateur), Iszda (Florid. S. K.), Horwath (Slammering), Eckl (Slovan).

OLIMPIJADA V CHAMINIXU.

— Chamonijski, 3. febr. (Izv.) Hockey tekma je bila včeraj med Anglijo in Švedsko zelo napeta. Rezultat 4:3 in pride Anglija na tretje mesto. Včeraj ob 9.30 so se pričele smučarske tekme. V razbodu 30 minut so odhajali tekmovalci na progi dolgi 18 km. Bilo je 54 tekmovalcev. Teren klasičen. Klasifikacija še ni dokončana. Pri bobsleighu tekmi je startalo devet tekmovalcev za progo 1423 m s 14 zavoji. Rezultat: Švica 2.03.39, Anglija 2.57.14, Belgija 2.04.11 in Francija 3.14.34.

INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME.

— Dunaj, 2. febr. (Izv.) Vled snega so bile odpovedane nekatere tekme. V 3:30 so se le prijateljske. Rezultat Wacker Weissen 6:1, Ostmark-Rudolfsbrunn 7:2.

— Praga, 2. febr. (Izv.) Ob velikanské udeležbi občinstva je bila danes nogometna tekma med Avstrijsko Admirio in Viktori Žižkov. Pragaški so Dunajčane porazili s 3:1.

— Planinski ples v Ljubljani. Planinski ples, ki je ena najpriljubljenejših prostostnih prireditev v Ljubljani je tudi v soboto slajno uspel. Narodni dom, ki je bil okusno okrašen s smrečjem in zelenjem, je bil topot skoraj premajhen za vse obiskovalce. Prireditelj sama je bila navdve pri srčna in animirana. Ob zvokih dveh godb se je razvil živoahno vrvenje, ki je trajalo do pozne ure. Na prireditve so prihiteli planinci in planinke od blizu in od daleč, zlasti številno pa je bila zastopana krasna naša Gorenjska. Zabava je bila neprisiljena domača, za to tudi nad vse animirana. Za okrepčila je bilo izborno preskrbljeno. V šotorih, kjer so stregle prav požrtovalno narodne dame, je bilo dobiti za telesno okrepčilo vse, kar je srce poželelo. Pijača je bila prav dobra in jedila okusna, a kar je glavno, cene niso bile pretirane. Prireditve so se udeležili zastopniki civilnih in vojaški oblasti na čelu jim veliki župan dr. Teodor Šporn. Vstopnic je bilo razprodanih nad 1700. Gmotni uspeh prireditve je vsekakor zadovoljiv.

— K. L. S. P. Občni zbor se vrši v sredo, dne 6. febr. t. m. ob 8.21. v restavraciji »Narodni dom« z običajnim dnevnim redom. Za slučaj, da prvi občni zbor ne bi bil sklepčen se vrši drugi pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih članov.

*Kakšen rasloček!
Kakšen rasloček!
vzlikne vaakdo,
ki pokusi juho
brez „Juhana“
in
po dodatku „Juhana“*

Savez dobrovoljcev za Slovenijo Občni zbor.

Odbor tukajšnega Saveza je sklical večer ob 9. dopoldne v kazinski dvorani V. redni občni zbor dobrovoljcev, ki so se ga udeležili delegati v precejšnem številu. Zborovanje je otvoril predsednik prof. Vagaja, ki je pozdravil navzoče in predložil, da se pošlje Nj. Vel. kralju udanostna brzojavka, sledeče vsebine:

»Na svoji letni skupščini zbrani dobrovoljci iz Slovenije enodušno pozdravljajo Vaše Veličanstvo kot svojega bojnega druga z željo, da bi Vaše Veličanstvo tudi v bodoče stalo na braniku v onih idej, katerim je bil položen temelj na poljanah Dobruče in katere vodijo do popolnega ujedinitja jugoslovnskega naroda.«

Nato je v kratkih, jedrnatih besedah poljsnil žalosten položaj, v katerem se nahajajo danes dobrovoljci, in vzroke, ki so privedli borca za osvobodjenje do tega, da so pozabljeni, zapušteni in zapostavljeni. Po njegovem mnenju ni kriva toliko organizacija, posamični člani odnosno njihova malomarnost, nego glavni krivec je onl režim, ki je ubijal od početka dobrovoljsko vprašanje. Ta režim je razbil dobrovoljski korpus v Odesi, on je svečano objubil dobrovoljcem zemljo, pa je prav tako svečano in verolomno prelomil to obljubo, obetal je nekoliko, da bodo stopili dobrovoljski polki prvi na osvobodila tla, pa jih je zahrbito obdržal v Makedoniji in Crni gori. Sedanji režim je bil ves čas nasprotnik dobrovoljskega pokreta, v kolikor seveda ta pokret ni bil v skladu z njegovimi interesi. Izpolnil ni niti ene obljube, držal se ni niti enega paragrafa o krvavo zasluženih pravicah dobrovoljcev, dasi je sam izdal dotične zakone. Vse, kar je storil za dobrovoljce, je storjeno na papirju in z besedami, ki jim pa nikoli ne slede dejanja. Za dobrovoljce, kakor tudi za širše plasti našega naroda je eminentne važnosti agrarno vprašanje. To vprašanje se rešuje že vsa povojna leta, pa stoji danes še vedno na isti mrtvi točki, kjer je bilo takrat, ko je postalo aktuano. Režim odlaga ugodno rešitev, pozaja se s tolerdnimi grofi in veleposelniki ter prepušča njihovi eksploataciji ogromne komplekse zemlje, dočim so dobrovoljci in drugi prizadeti faktorji primorani tlačiti. Zasluga dobrovoljske organizacije je, da to vprašanje sploh še ni zapadlo. Borili smo se za osvobodjenje, ustanovili smo svobodno nacionalno državo, toda kaj nam pomagajo vsi slovesni o ujedinitju, kaj nam pomaga politična svoboda če pa imajo zemljo v posesti nemški in madžarski grofi, baroni itd.?

Ti gospodje vzgajajo svoje otroke v inozemstvu v nam sovražnem duhu, kakor bo pa domovina v nevarnosti, bo moral v vojno zopet oni, ki je sedaj hlapec in obdeluje zemljo drugim. Take razmere so nevdržne in dobrovoljci, kot tisti borci, ki so prvi dvignili orodje proti tlačiteljem, so danes poklicani, da se strnejo v eno falango in zastavijo vse sile za radikalno zboljšanje teh razmer. Zemlja mora pripadati onem, ki jo obdeluje. Dasi zmaguje to pravično načelo v večini sodobnih kulturnih držav, tvorimo mi še vedno častno izjemo in trepno sramotno pojave, da se tuje šopri na naših tleh. Kraljev manifest ocer govori o pravični razdelitvi zemlje med narod. Ootovo stranke in politiki pa so se dali podkupiti od veleposelnikov in to danes zavlačujejo rešitev agrarnega vprašanja. Mesto svobodnih kmetov smo dobili tlačane. In zgodilo se je celo, da je režim napravil atentat na to veljavno vprašanje. Ukinitve ministrstva za agrarno reformo je korak proti kmetu.

remu moramo z vso odločnostjo nastopiti in protestirati. Poleg tega apeliramo na vse stranke, da zastavijo svoje sile in izposlušajo rešitev agrarnega vprašanja v tem smislu, da bo naš narod na svoji zemlji tudi svoj gospod.

Koncem svojega nagovora se je predsednik spomnil v preteklem letu umrlih dobrovoljcev, med njimi starega borca in prvega adiutanta kralja Petra Mrkonjić-Meriaka, — dr. M. Gnezdin in dr., ki so jim navzoči zaklicali: slava.

Sledilo je poročilo tajnika g. Gorčičana in blaginika g. Bratine. Prvo omenia stanje organizacijsko delo v preteklem letu, različne prireditve in svečanosti, ki so se jih udeležili dobrovoljci ter poslovanje odbora v administrativnem in organizatoričnem oziru, iz drugega je razvidno, da je znašal celokupni denarni promet od lanskega do letoš. obnega zbor 264.470.75 Din. Dohodkov je bilo Din 139.354.80, izdatkov Din 125.115.95. V blaginji je še Din 14.238.85. Revizija je našla blaginjske in administrativne posle v popolnem redu. Kot tretja točka dnevnega reda je bil referat P. Perića o dveh vprašanjih in sicer: 1.) da se ugotovi, da-li so dobrovolci sploh še zmogni kaj »hoteti« in 2.) ako so, da ustanove, kaj hočejo odnosno kako naj izvedejo to, kar hočejo. Referent je naglašal, da so dosedanjega neuspeha dobrovoljcev krivi v prvi vrsti dobrovolci sami, ker nimajo smisla za krepko organizacijo in solidarnost. Omenil je žalosten položaj, v katerem se nahajajo nekdanji borci za osvobodjenje ter podal načrt za njihovo udeleževanje v bodoče. V prvi vrsti bi bilo treba formirati in organizirati aktivno skupino, šile konkretna naloga bodi: na znotraj ureditev odnosno okrepitev Saveza, prirejanje sestankov, ki naj vzgajajo članstvo v prei navedenem smislu in mu okrepilo voljo ter dajo zavest, da mora to biti baš tako in ne drugače; organiziranje udeleževanja dobrovoljcev-podincev kot takih v vseh organizacijah, kjer sodelujejo itd. Na zunanji: časopisna in druga propaganda, da se javnost dobrovoljcev zopet privadi in jih začne polagoma priznavati kot uvaževanja vredne faktorje; organiziranje prireditev ter času in razmeram odovarjanče nastopanje ob primernih prilikah, ki naj prepriča javnost, da so dobrovoljci še tukaj, da delajo in da hočejo živeti. V tel smert naj bi začel delovati novozvoljeni odbor.

G. dr. Pekić je poročal o memorandumu glede desikdesetega vprašanja, blaginik Bratina pa o propagandnem oddelku. Nato so se vršile volitve novega odbora, izvoljeni so bili: za predsednika Franjo Perić, za podpredsednika dr. L. Plivko, prof. L. Vagaja, dr. D. Marušić, za odbornike J. Bratina, S. Volkavrh, M. Prek, J. Rožman, J. Zupančič, J. Jeras, dr. F. Turk V. Rukšček, J. Vidic, F. Zorčić, F. Sinjmer, P. Krečič in Vidmar. Revizorja dr. L. Mastnak in J. Polak. Sprejet je bil pravililoge društvene discipline in poročila za bodoče leto, nakar je predsednik zaključil zborovanje. Želimo in upamo, da bo novozvoljeni odbor spravil dobrovoljsko organizacijo z dosedanje mrtve točke na ono višino, na kateri si bo priborila v naši javnosti spoštovanje in ugled, kakršnega zaslužio dobrovoljci po svojem delu za osvobodjenje in ujedinitje jugoslovnskega naroda.

V varstvo narodnih manjšin.

Kakor lansko leto, tako je zborovala tudi letos v Curliu ena komisija mednarodne unije nacionalnih udruženj za Društvo narodov, in sicer komisija za varstvo narodnih manjšin. Zenevski poročila pravijo, da so bile med drugimi zastopane na zborovanju Bolgarija, Nemčija, Anglija, Francija, Grčija, Italija (Južna Tirolska), Avstrija, Rusija, Švica, Češkoslovaška in Madžarska. — Predsednik je Sir Willoughby Dickinson. Razpravam sledi predsednik unije in istočasno predsednik mednarodne unije baron Adelswärd (Švedska).

Nemška Liga za Društvo narodov v Češkoslovaški poroča o tem zborovanju nastopno: V zadnji seji v Ženevi zasedajoče manjšinske komisije je podal poslanec dr. Medinger dosedanje pritožbe Nemcev v Češkoslovaški in predlagal za Lyon resolucijo, v kateri se priporoča svetu Društva narodov, naj si pošle »avis konsultative« pri stalnem mednarodnem sodnem dvoru. Senator dr. Brabec je izjavil, da tega ni potreba, ker so pritožbe neupravičene in jih je svet Društva narodov že odločil. Adelswärd, Apponyi, Bornsdorf, Woodvill in Politis so se izrekli za »avis«, češ da bi samo taka razsodba prinesla polno pojasnilo v to sporno stvar. Senator dr. Brabec je izjavil, da sporočito zadevo češkoslovaški vladi. Odločitev o dobavitvi resolucije se prelazi na dan 19. marca, ko se bo vršila seja v Bruslju.

Generalni tajnik prof. Ruysen je predložil spomenico južnotirolskih Nemcev.

Poslanec dr. Medinger se je nato zavzel za slovansko manjšino v Italiji, na katere priporočilo je obrazložil položaj te manjšine. Apeliral je na veliko-dušnost Rima, v katerega rokah se nahaja usoda te jugoslovnske manjšine. Akcija se predloži na Bruselj zaradi odsotnosti Italije.

Dolga in živahna je bila debata o makedonskem vprašanju.

Seja se je nato zaključila in prihodnja se vrši v Bruslju 19. in 20. marca t. l.

Ali Jugoslavija pošlje zastopnike na tako važne seje v varstvo narodnih

manjšin? V Bruslju bo znova govora o jugoslovnski manjšini v Italiji. Tam bi se morala krepko čuti tudi primerna jugoslovnska beseda!

Redukcija učiteljstva v Sloveniji

Na srednjih šolah jih je reduciranih pet, na osnovnih šolah so prevedeni vsi, ki so naši državljani in imajo kvalifikacijo t. j. najmanj zrelostni izpit na učiteljsku. Drugi so brez izjeme reducirani, vendar bodo nekateri pogodbeno zopet nsatavljeni in to predvsem oni, ki imajo tako predizobrazbo in tako veselje do učiteljskega stanu, da se sme od njih pričakovati, da položijo do konca šolskega leta potrebne izpite. Prevedeno niso učiteljice ženskih ročnih del in kateheti. Glede prvih se je postavila komisija na nazadnjaško stališče, da so nepotrebne, češ, da jih tudi šole v Srbiji ne poznajo, glede drugih se je sklicevala na novi zakon o narodnih šolah, ki je bil te dni predložen v skupščini in ki določa, da mora učiti vse preomite predmetni učitelji. Z ukinitvijo učiteljic ženskih ročnih del je storilo naše šolstvo korak nazaj, kar ram ni v čast. V zadnjem trenutku se je posrečilo rešiti 32 takih učiteljic; te so predvsem tiste, ki poučujejo na več enorazrednicah, kjer ni ženskih učnih moči. Z redukcijo učiteljic ženskih ročnih del se namreč ni ukinila ta pouk, ampak bodo morale to panogo učiti takozvane literarne učiteljice, kar bo na več razrednicah mogoče.

Kateheti se sicer reducirajo v celoti, a takoj nato se nastavi stalno iznova. Tako bo volk sit in ovca cela. Nova katehetska mesta se pa ne bodo več razpisovala.

Ker je pri nas celo v prizadeti krogih znanje zakonskih določil malono, opozarjamo, da ima vsakdo, kdor misli, da se mu je zgodila s prevečdo krivica, pravico do pritožbe na državni svet na podlagi čl. 228 uradnškega zakona, in bo v roku 30 dni, potem ko mu je bil odlok prevedbe dostavljen. Zoper odlok, da je reducirani, nima pritožbe, razen, če se skrije za čl. 224, ki pravi, da se morajo smatrati vsi uradniki za prevedene, za katere se ne izda do 31. decembra 1923 nasproten odlok, kar se doslej ni zgodilo pri naših uradnikih. Za učitelstvo govori še drugi odstavek 224. Člena, ki pravi, da niso na razpoloženi učitelji, ki niso mogli biti po dosedanjih zakonih ni premeščeni ni iz službe odpušteni. Seveda nastane tu vprašanje, kaj je razumel zakonodavec pod »učitelje«.

Društvene vesti.

— Nadzorovalni svet krojaškega nakupovalnega društva v Ljubljani reg. združenje z omejenim poročilom objavila, da se vrši občni zbor društva dne 17. febr. t. m. ob 10. dopoldne v zadržni prodajalni (Gospiska ulica št. 5) z nastopim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru, 2.) poročilo načelnstva in nadzorstva, 3.) odobritev računskega zaključka za l. 1923; 4.) sklepanje o morebitni razdružitvi in 5.) služajnosti. Zadržni-ke vabim, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Predsednik: Simon Klmanek.

— Kolegialni večer društva »Pravnik« v sredo 6. tm. ob osmih zvečer v restavraciji »Zvezda«. Og. člani se vabijo, da se sestanka mnogobrojno udeležijo.

— Zadruga krojačev, krojačje in sorodnih obrtcev v Ljubljani objavila, da se vršijo prihodnje pomagalske preizkušnje koncem februarja t. l. Valenci in valenke, pa tudi pomočniki in pomočnice, ki hočejo opraviti pomagalsko preizkušnjo ob tem terminu, naj vložijo prijave, obložene z učno pogodbo, potrdilom o redni dovršitvi učne dobe in z izpričevalom obrtno nadaljevalne šole v zadržni pisarni (Gospiska ul. 5) najkasneje do 12. februarja t. l.

Šolstvo.

— Srednje šole v Češkoslovaški republik. Število gimnazij, realnih gimnazij, reform. realnih gimnazij, realk. učiteljskih ter strokovnih učiteljskih zavodov v Češkoslovaškem učnim jezikom znaša 256, na katerih študira 80.343 dijakov in dijakin. Število srednjih šol z nemškimi učnim jezikom pa znaša 111. Na en češkoslovaški razred pride 36 dijakov, na en nemški razred pa 30. Nasprotno pa si mora pol milijona Čehov na Dunaju samo vzdrževati češko realno gimnazijo. Letos ponavljajo na vseh srednjih šolah v Češkoslovaški republik 6140 dijakov in dijakin, namreč na češkoslovaških 5998, na nemških zavodih pa samo 819 ali z drugimi besedami 83% vseh češkoslovaških ter le 13% nemških srednješolcev. Mar imajo nemški zavodi boljše dišavstvo? Ali ni to tudi eno izmed sredstev, da bi si Nemci ohranili svojo narodno silo? In da je na češkoslovaških srednjih šolah toliko slabši učni uspeh, ali niso krivi tega prenapolnjeni zavodi in razredi? Zakaj imajo biti češki starši v svoji narodni državi toliko na slabšem ko starši nemške manjšine? Take in enake ugodnosti uživajo Nemci v slovanskih državah po svetovni vojni. Kako vse drugače bi bilo današnji dan za Slovane, ako bi bili izšli Nemci iz vojne kakor zmagovalci! Razdelili in razkosali bi bili njih dežele, pretvarjali slovanske šole v nemške zavode, uvažali v urade vepovsod nemščino ter zatirali slovanske jezike na celj črti. Za vse te germanske nakane proti slovanskim narodom za žive danes Nemci med nami v izobilju političnih in gospodarskih pravic.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1924.

Pri Srbih in pri nas.

Praznovanje sv. Save pri Srbih mi je zopet jasno pokazalo, kako malo smisla imamo Slovenci v resnici za kulturno življenje in njega povzdigo. V besedah smo sicer tu veliki, a če je treba poseči v žep, nam roka otrpne, katere dejstvo skušamo zakriti z gibanjem jezika. Kamorkoli prideš v Srbijo, povsod naletiš na zadušbine in kulturne svrhe. Poklonili so jih ljudje vseh slojev, vsak po svojih močeh. Zato se ne smemo čuditi, da bleste v prvi vrsti med imeni srbskih dobrotovorov trgovci. Zlasti na dan sv. Save skuša vsak izkazati svoje zlato srce. Tako je letos obklesel neki beogradski dobrotovor 32 otrok šole, kjer je bil domačin, od nog do glave. Najbolj me je ganila neka preprosta kmetica iz beogradske okolice, ki je prinesla na letošnji praznik sv. Save rektorju beogradskega vseučilišča zlato uro z verižico kot svoj svetosavski dar beogradskim vseučiliščnikom. To uro je hranila nekaj let kot spomin na svojega umrlega moža. Dar cenijo na 1000 dinarjev, ker je uro lep izdelek s kamni. To je na vsak način omenitve vreden prigodek, ki se pri nas ne pripeti.

Našim šolam nujno priporočamo podobne slavnosti. Mi lahko častimo sv. Savo kot kulturnega delavca; če bi pa i to ne šlo v naših politično razjednih časih, priredimo lahko šolske slavnosti sv. Cirila in Metoda. Te slavnosti pomenjajo najboljšo vez med šolo in hišo, ki jo pri nas že krvavo potrebujemo. Govori pri teh slavnostih bi se nanašali lahko na splošno kulturno in na aktualna vzgojna vprašanja. Deklamacije, pevske točke, igre, teološki nastopi itd., vse to bi le budilo v mladini veselje do dela in skupno delo bi strinilo mladino v obroč bodočih kulturnih in nacionalnih delavcev. Človeku se kar leno zdi, če prisostvuje na kaki srbski šoli svetosavski slavnosti in vidi leno slogo med učenci ter krepko voljo do dela in ne opaža nikake napetosti med šolo in domom. Kajti Srb vidi v šoli tisti element, na katerem gradi svojo bodočnost in svojo srečo.

Nekoč smo vprašali v okolici Beograda seljaka, kaj so ore hiše, ki so se očitno pred drugimi. Najlejša je bila šola. Ko smo ga vprašali, kje jim je cerkev, je odgovoril: »Za cerkev še nimamo denarja; naredili smo najprvo šolo, ker nam je najbolj potrebna.«

Mačoverjetna vest. Razni listi so poročali, da pride te dni kralj Aleksander v Slovenijo na lov. Ta vest se nam zdi izmišljena, saj je vendar znano, da je zakonito dopuščeno čas za lov že potekel in ni verjetno, da bi se v tem času prirejali dvorni lovi.

Nesramno podtikanje. Nedeljska »Samouprava« je priobčila pod naslovom »Jedan škandal« dopis iz Ljubljane o manifestacijskem zborovanju narodno-obrambnih društev v Ljubljani proti sporazumu z Italijo. Ta dopis je takoj izfamen in podel, da se čudimo, kako je mogla »Samouprava«, ki velja za resen in dostojen list, nasesti svojem dopisniku, da jo je na tako nesramen način mistificiral zlasti glede »Slov. Naroda«, katerega vseskozi lojalna pisava mora biti znana tudi uredništvu »Samouprave« same, saj skoraj ni dneva, da bi ne citiralo naših izjav. Brezumni dopisnik trdi med drugim, da je »Slovenski Narod« že par dni pred onim zborovanjem grdil in psoval narodnoradikalno stranko in ministrskega predsednika Pašiča, češ da podpisuje on z Italijo sporazum, s katerim izda naše slovenske brate v Primorju. To je tako brezstidna laž, da ne najdemo dovolj ostrih besed, da bi jo mogli primerno obsojiti. Naj nam spoštovana »Samouprava« navede samo dotični članek in dotično notico, v kateri je naš list grdil in psoval radikalno stranko ali pa napadal ministrskega predsednika Pašiča zaradi sporazuma z Italijo! Prav nasprotno je res! Baš »Slov. Narod« je motril sporazum z Italijo z docela objektivnega stališča, lojalno priznaval, da je bil že skrajni čas, da se ta sporazum dosegel, ter zavračal očitek, kakor da bi bila vlada lahkomišelnostno pripravljala in sprejela ta sporazum. Smelo lahko trdimo, da je bil baš »Slov. Narod« kot nestranski list eden tistih redkih organov našega javnega mnjenja, ki je v vprašanju sporazuma z Italijo glede Reke zavzemal docela lojalno, lahko rečemo benevolentno stališče. Zato z ogorčenjem zavračamo lažljivo podtikanje »Samoupravinega« dopisnika ter pričakujemo, da nam bo dalo uredništvo »Samouprave«, kakor je to med poštenjaki navada, za krivičen napad primerno zadoščenje.

50 letnica zagrebske univerze. Na praznjo 50letnico zagrebske univerze odpošlje Ni. Vel. kralj Aleksander svojega posebnega odposlanca v Zagreb. Proslavi osebno prisostvuje tudi minister prosvete Marko Trifunović, ki danes odputuje v Zagreb.

Upokojeni učitelji. Minister prosvete je upokožil v področju Slovenije na njihovo prošnjo te učitelje: Josip Bežal, ravnatelj v Ljubljani, Fran Pinžgar, učitelj meščanske šole v Dolnji Lendavi, Tomaž Bitenc, nadučitelj v Podlipi, Janko Cvirn, nadučitelj v Leskovcu, Franjo Darvaš, nadučitelj v Zvenjavah, Albert Dominik, nadučitelj pri Sv. Križu nad Kostanjevico, Ignacij Grösslinger, nadučitelj v Puščavi, Anton Oselmann, nadučitelj pri Sv. Martinu pri Vurbergu, Leopold Kolarič, Teodor Šuler, nadučitelj na Rakeku, Miha Vauhnik, nadučitelj v Hočah, Josip Vesjak, nadučitelj v Hajdinu, Jakob Zebre, nadučitelj v Starem trgu pri Ložu, Karel Fenejš, šolski vodja v Hodošu, Anton Glasar, šolski vodja pri Sv. Primožu na Pohorju, Davorin Lesjak, učitelj v Rušah, Martin Runovc, učitelj v Slovenigradu, Franjo Witzmann, učitelj v Ribnici na Pohorju, Andrej Varga, učitelj v Petrovcih, Marta Dimnik-Majcen, učiteljica v Ljubljani, Marija Klemenčič, učiteljica v Mariboru, Ema Raunaher, učiteljica v Ljubljani, Marija Šerc, učiteljica v Ljubljani, Ivana Zupanec-Bregar, učiteljica v Velikih Poljanah, Cecilija Zveti, učiteljica ženskih ročnih del v Marenbergu, Štirim učiteljcem, ki so prošli za predčasnimi upokojitvami, je odklonjena prošnja, in sicer trem, ker so za službo še sposobni, eden se pa mora dati ponovno zdravniško preiskavi.

Predavanje v društvu »Pravnik«. Dne 6. (v sredo) t. m. ob 17. urah predavanje v društvu »Pravnik« g. univ. prof. dr. Aleksandra Bilimovića o predmetu: »Družba, država in gospodarstvo« v dvorani št. 79 sodne palače. Društveniki vabjeni, gostje dobrodošli.

Scenarij predavanj na univerzi SHS v Ljubljani za letni semester 1924 je izšel v založbi univerze. Inskripcija traja od 13. do 16. februarja, letni semester od 13. februarja do 28. junija 1924.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Nadaljevanje rednega obnega zbora se vrši 6. febr. t. m. ob 1/2 8. zvečer v ženski bolnici. Nato predava g. dr. Pirč, zdravstveni nadzornik: Metodika zdravstvene propagande.

Uradniki, ki niso prevedeni. Naši listi so prinesli med reduciranci imena nekaterih uradnikov, ki niso reducirani, ampak le prevedeni niso, ker nimajo našega podanstva. Ti vsi bodo pogodbeno nastavljeni, dokler se ne reši vprašanje njihovega državljanstva. To velja predvsem za naše Primorce.

Kurka. V Postojni se je poročil g. Milan Kurla z gospodično Mileno Ditirovo.

Poročilo se je večeraj na Rakovniku pri Ljubljani. g. Ante Lipovš iz Ljubljane z gđ. Tonko Kramarjevo iz Mirne. Bilo srečno!

Beogradski »Pravda« je priobčila v svojih božičnih številki Erjavčev »Božični večer«. Posrbil ga je, kakor sam pravi, dr. Vujić, nadzornik v ministruvstvu trgovine, in to prav dobro.

Klerikalna hinavščina. Sobotni »Slovenec« se jezi na finančno ministarstvo, ki bajne reducira katoliške praznike. Nočemo se vmešavati v to zadevo, ki spada v kompetenco cerkve in državnih oblasti, priobčimo pa dejstvo, da isti gospodje, ki toliko kriče o zatiranju katoliške cerkve v naši državi z mirnim srcem puste svoje delavce, da delajo tudi ob praznikih. Tako so na svečnico delali uslužbenci klerikalne Jugoslovenske tiskarne ne glede na to, da njihovi gospodarji protestirajo proti ukinitvi praznikov. Kadar je katoliški praznik zato tu, da duhovščina s prižnice oznanja edinozveličavnost klerikalne politike, takrat se mora praznovati če pa gre pri tem tudi za žep, pa klerikalna gospoda zatise oči in ušesa in zataji svoje kvazi versko prepričanje. Če so prazniki tem gospodom res sveti, bi morali počivati ob takih dnevih delo v vseh klerikalnih podjetjih. Temu pa ni tako in zato se nam zdi ogorčenje »Slovenca« slabo maskirana hinavščina.

Miha Žužamaža v Petrogradu. V petek so Miha Žužamaža nenadoma dobili strogo poverljivo in izredno važno mislo, da se napotijo kot ata-še za uk in bogocastie v Petrograd. Stari so že in mahuha jih tare niso vso moč, toda kaj takega še nis doživeli. Kar pomladito jih je in krj jim je šinila po žilah kakor mlademu žrebetu. Hitro so zbrali svoje pomlaje moči in haidi na pot. Kar s samofrcem so jih odpejali in niti carine jim ni bilo treba plačati od svojih možganov, kajti so boljševiski mjenja, da tako uvožno blago ne dela konkurence domačim izdelkom. Pričrčavši nad Petrograd so dejali kolijazu, naj napravi tri kolobarje, da bi se mogli varno in brez poškodbe spustiti na tla. Spustili so se in obseleli na trgu revolucije. Tu jih je pričakoval poslanec patriarha Tihona in brž sta se domenila, da si Miha Žužamaža ogledajo rdeče gnezdo Antikrista, predno se akreditirajo pri predstojajočih eminencah. Oredoč po cesti so opazili celo procesije žen, ki hodijo po vodo na reko kakor na deželi. In so si mislili Miha Žužamaža: oh kako bi bilo lepo, če bi tudi v Ljubljani galepe in gospodične nosile vodo iz Orubarjevega kanala. Manj bi bilo pohujšanja in več smisla za občinsko gospodarstvo. Miha Žužamaža bi pa vodil te procesije z rožnim vencem in oljkovo vejico na deviških prsih. V palačah so videli razbita okna in so mahoma sklenili, da hočejo svetovati po vrnitvi v domovino tudi ljubljanskim občinskim očetom, naj na

lastne stroške razbijejo vsa okna, kajti tako bo najlažje proletarizirati ljubljanske buržuje. Na Nevskem prospektu so opazili, da ni elektrike in da so podgane ogledale celo travnice. Se malo dalje se jim je nudil nad vse mikaven prizor. Na trgu pred Voznesenskimi satorom so pasajo po zelenih velikomestnih ulicah krave, okoli njih skačajo in mukajo teleta, pastirji sede na spomeniku Aleksandra II., petrogradske gospe pa hodijo z golimami in mozejo krave kar pod milim nebom. Koliko dobrega in koristnega bi storila naša občina, če bi zasejala vse ulice in trge z zeleno travo in bi Miha Žužamaža kot vrhovni občinski pastir lahko pasli po Ljubljani krave. Take misli so jih obhajale in ker si niso bili na jasnem, kako bi to dosegli, so poklicali iz Moskve zunanjega ministra Čičerina in mu v imenu rimskega papeža zapovedali, naj se brez obotavljanja nasele v petem nadstropju svoje palače češ da ga morajo intervjuirati v nujni kravi zadevi. Ko so se nato zglasili pri vratarju, so opazili, da v palači ne deluje vzpenjača in ker jih tare nadeha se siromak niso mogli vzpeti do zunanjega ministra in intervju je padel v vodo. S tem je bila prekpana tudi vroča želja, da bi dobili v občinskem svetu stalno funkcijo kravjega pastirja. Ogledali so si še marsikaj, čudom so se čudili spomeniku Petra Velikega, ki ima velik rep, nazadnje pa so povedali svojemu spremljevalcu, da so zadovoljni z ogledom in da nameravajo poročati uredništvu »Slovenca« o razmerah v Petrogradu. Ostali so mož beseda kar javnost lahko razvdi iz sobotnega »Slovenca« str. 7. pod rubriko »iz Slovenskega sveta« Za uslugi so d. hili Miha Žužamaža od petrogradskega sovjeta častno ime Pulemet Pulemetovič, kar naj vzame ljubljansko občinstvo blagohotno na znanje. O nadlilni usodi Pulemeta Pulemetoviča vulgo Mihe Žužamaže bomo pravočasno poročali.

Celjske vesti. Ob lastna skupščina Orjune v Sloveniji. Na Svečnico se je v Celju v Narodnem domu vršila občinska skupščina »Orjune«. Prišlo je mnogo delegatov, nekaj že prejšnji dan, drugi pa na dan skupščine z jutranjimi vlaki. Sprejeti so bili z godbo in so nato v sprevodu korakali v Narodni dom k zborovanju, katero je ob 8. otvoril občinski predsednik inž. Kranjc. Sledila so poročila raznih funkcionarjev, katera so bila po kratki debati odobrena. Pri volitvah je bil izvoljen skoro ves dosedajni odbor s predsednikom g. Kranjcem. Slavnostnega sprevoda, kateri se je vršil ob 12. po mestu, se je udeležilo mnogo Orjunašev in raznega občinstva. Manifestacijske skupščine, katera se je vršila ob 16. popoldne v veliki dvorani Narodnega doma, se je udeležilo okrog 400 ljudi. Zvečer je bila v Narodnem domu slavnostna akademija, pri kateri so sodelovali člani kr. opere z Ljubljane in celjska železničarska godba. V mali dvorani se je po končanem sporedu na odru vršil ples. Velika dvorana je bila nabito polna občinstva. Obrtniški protestni shod proti ukinitvi obrtno-zadružnega nadzorništva in ekspoziture obrtno-pospeševalnega urada v Celju se je vršil dne 2. t. m. v hotelu »Union«. Shodu so prisostvovali številni delegati skoro obrtnih organizacij Spodnje Stajerske. G. Ivan Rebek je shod otvoril ter orisal v svojem govoru boje, katere je moralo obrtništvo prestati, da je doseglo po več kot desetletnem naporu ti za obrtništvo važni instituciji G. Bizjak je v svojem govoru podal pregled dosedanjega dela ravno kar ukinitvega obrtno-zadružnega nadzorništva. Govorili so še drugi govorniki, nakar se je soglasno sprejela resolucija, katera zahteva razveljavljenje odloka o ukinitvi teh insticij. — Smrtna nesreča. Voznik Karol Pušnik delniške pivovarne v Laškem je v petek peljal težko natovljen voz pivs proti Celju. Blizu Brega je pri zaviranju voza prišel pod kola, katero mu je strl, prsni koš. Med potjo v bolnico i izdihnil. — Na realni gimnaziji je bio koncem I. polletja 286 učencev, med temi 32 deklic. Nezadosten uspeh ima 40 odstotkov, drugi so dosegli dovoljni uspeh. — Umrli je pod Sv. Jožefom pos. Anton Vrečar po domače Marovšek.

Maribor: ke vesti. Narodno gledališče v Mariboru. Razburjenje v sled pisave Narodnega dnevnika se je toliko pogoje, da so se na reportarju stoječe operne predstave redoma vršile. Ponovile so se v petek: Tri mladenke, v soboto popoldne opera Janko in Metka, zvečer Lumpaci v zabavund, v nedeljo popoldne Umetniška kri, zvečer zopet Pri treh mladenkah. Predstave so bile dobro obiskane. Za lahke operne predstave se je v zadnjem času pričela zanimati tudi nemška mladež večinoma vajenci, ki pa se vedejo tako predržno, da bo treba takoj izpočetka napraviti red. Mladci se s pokrivali na glavi prerivajo v osprede in na slovenske opomine reagirajo predržno z nemškimi odgovori. Tudi se je v zadnjem času ugnezdila razvada, da starši jemljejo tudi komaj po dve do tri leta stare otroke seboj na sežede. Otroške predstave naj bi bile izključno le popoldne in le zanje primerne. — Privedite v mariborskih planincev. Slov. Plan. društvo v Mariboru je na večer 2. febr. v Občinski dvorani priredilo svoj veliki planinski ples. Privedite je bila zelo dobro obiskana, solidine narodne in planinske noče — toda poznala se je na prvi pogled posledica drage in pomanjkanje denarja pri številu obiskovalcev pa tudi pri skromnišči dekoraciji kot so bile prve prireditve. — Ustanovni občni zbor zadruge urarjev. Po dolgi pripravi se je v nedeljo popoldne ob istem času in istem lokalu, kamor občni zbor SOD, vršil ustanovni občni zbor zadruge urarjev, zlatarjev, pasarjev in sorodnih strok. Zborovanje so se udeležili tudi vnani delegati. Zborovanje je vodil g. Bureč.

Velik vihar v Gradcu. Po poročilih iz Gradca je večeraj nastal v mestu in v okolici velik vihar, ki je napravil mnogo škodo. Nastopilo je tamo vreme a je večeraj popoldne nastal gorak veter, ki se je izpremenil v velikanski vihar. Tudi na Semmeringu je nastopilo viharno vreme in so morale biti vse tekme odpovedane. — Doktor prava — čevljar. V romunskem mestu Aradu se nahaja čevljarska delavnica z napisom: Dr. Jozef Teglassy, možski in ženski čevljar. Teglassy je bil svoj čas uradnik v Temešvaru, ki ga je romunska vlada odslovila kot zavednega Madžara. Zato se je nasečil v svojem rodnem mestu in je vstopil kot vajence v službo k nekemu čevljarju, in ko se je izučil čevljarsko obrt, je otvoril lastno delavnico. S svojimi novimi poklicem je zelo zadovoljen in pravi, da bi ne menjal z nobenim sodnikom. — Klub nesrečnih mož. V malem mestecu Firminy, nedaleč od St. Etienne v Franciji, je bil pred kratkim osnovan »Klub nesrečnih mož«. Ob priključitvi javnega pozila da pride vsak nesrečni mož dolo mega dne na sestan k, se je zbralo 200 mož v tisti od 25 do 75 let. Srečno teh članov dnevno narašča in parski humoristi so mnenja, da bi bil v skupni ustanovitvi sličnega kluba v Parizu, pariški, veličina premajhen za klubske prapore. — ŽENA Z MILIJONI. II. del »Knez brez zemlje«. Od danes do včerajšnje srede se predvaja II. del filma »Žena z milijoni«. Občinstvo se opozarja na ta filmski umotvor, katerega si lahko ogleda tudi oni, ki ni videl prvega dela.

Romantične doždbice. PODSTREŠNI AKROBAT. Zgodilo se je na Dunajski cesti št. 15. popoldne. Zunaj velik promet, sum tramvaja in avtomobilov. Primeren trenutek za svedrovski eksperiment. Nekako ob 17 je opazila ga. Ana Stemberger v omeneni hiši podjetnega svedrovca, ki je odpiral podstrešno shrambo dr. Schmidingerja. Predvidno je smuknil neznanec v shrambo. Ospa za njim. Obrnila je dvakrat ključ in že je bil tičev v luknji. Nato je odšla po stražnika. Neznane je takoj spoznal svoj položaj in ko je stražnik prispel, je bila »gaibica« že prazna, tičev pa je ušel skozi podstrešno lino. Uprav akrobatsko je halsiral po strehi na streho sosednje hiše. Riskanten skok — in bi je rešen. Toda njegova akrobatska izvajanja je opazila ga. Istiničeva. Sia je na podstrešje, kjer jo je neznanec vlnudno pozdravil, dostavljajo, da je dimnikar, da pa je zgrešil pot k dimniku... In je rekel »Lahko noč« ter odšel. Izgnil je kot kafr...

LOV ZA ZEPARJEM. Bilo je tako okoli 30. Na dolenskem kolodvoru je stal Fran Peček mizarski mojster iz Mirne. Kupil je nakup in v naglici vtaknil listnico z denarjem v hlačni žep. Ni dolgo trajalo in opazil je, da mu je listnica izginila. Bila je precej rejena, Bogami! 6000 Din in 5 dolara — to ni malo! Toda je izginila, vendar čestitveni mojster ni izgubil upanja. V Grosupljah se je vlak ustavil. Izstopil je en sam potnik. Mojster Peček tudi, kajti potnik se mu je zdel znan. In ga je skušal nagovoriti, toda oni se ga je ustrašil in skušal je opbegniti. Mojster Peček je bliskoma sprevidel, da se je obrnil na pravo addresso. Hop za njim. Toda je imel oni dalje korake. Mojster Peček je streljal, ali ni zadel. Mož z dolgimi koraki je izginil proti Smarijem. In tudi listnica. Res tragično.

31. januarja do 10. februarja »ŽENA Z MILIJONI« Od 4. do 6. febr. — II. DEL. KNEZ BREZ ZEMLJE KINO MATICA

Borzna poročila. ZAGREBSKA BORZA. Dne 4. februarja, Sprejeto ob 13. Promet na borzi je ostal napram proštemu tednu neizpremenjen in je bil tudi danes zelo slab. Z ozirom na učvrščenje dinarja v Zurichu so tudi pri nas tečaji oslabele. Proti koncu borze je bilo opaziti nalahno učvrstitev tečajev, ker se je hlago zadrževalo z razmeroma visokimi tečaji. Mrtvilo je vladalo tudi na efektnem trgu. Nekaj denarja se je polagalo za delnice Prve hrvatske stečionice, medtem ko za ostale panirje ni bilo nobenega zanimanja in so bili sklenjeni le malenkostni zaključki.

Ob zaključku notirajo: Efekt: 7% inv. drž. pos. od 1. 1921 67—68. Ljub. kred. banka 213.50—217.50. Prva hrv. št. 997.50—1000. Slav. banka 105—107. Hrv.-slav. zem. hip. banka 93—94. Hrv. esk. banka 167. Jugosl. banka 152—152. Trbov. premoz. društvo 850—870. Slavonija 208. Eksploatacija 132.50. Sečerana 1650. Narodna šum. ind. 125. Outtmann 1750—1753. Vevče 175—177.50. — Zagreb, 4. febr. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 14.85—14.95. Pariz 397.50—402.50. London 369.15—372.15. Dunaj 0.1190—0.1210. Praha 246.20—249.20. Trst 370.75—373.75. Newyork 84—85. Rudimpešta 0.305—0.335. Valute: dolar 83—84. Iira 364.50—367.50.

INOZEMSKÉ BORZE. — Curih, 4. febr. (Izv.) Današnja borza: Beograd 6.70. Berlin 1.35. Amsterdam 216. Newyork 573.50. London 24.88. Pariz 26.80. Milan 25.05. Praha 16.70. Bukarasta 2.925. Sofia 4.15. Dunaj 0.0081. — Trst, 4. febr. Beograd 24.80. Dunaj 0.0322—0.0324. Praha 64.10—64.40. Pariz 107.25—107.50. London 90.20—90.40. Newyork 22.80—22.875. Curih 397.50—399.

Najnovejša poročila.

NARODNA SKUPŠČINA.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Današnja dopoldanska seja narodne skupščine je bila zelo maloštevilno obiskana in monotona. Predsednik skupščine Ljuba Jovanović je zbornici naznanil, da je minister ver dr. Jasnji predložil narodni skupščini dva zakona, enega glede ureditve srbske pravoslavne cerkve in drugega glede organizacije in ustavnitve muslimanske verske zajednice v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zakona sta bila odkazana posebnemu skupščinskemu odboru.

Po končanih formalnostih in nekaterih odgovorih posamičnih ministrov na razna vprašanja poslancev je zbornica nadaljevala proračunsko debato.

Posl. Voja Lazic (zemljoradnik) je pred maloštevilnim auditorijem edini nad dve uri govoril o proračunu, kritizirajoč ga z vidia programa svoje stranke. Lazic, kar je najbolj zanimivo, se v tem govoru ni dotaknil znane obtožbe proti bivšemu ministru dr. Markoviću niti z besedo.

Predsednik je ob 12. zaključil sejo. Jutri ob devetih dopoldne skupščina nadaljuje proračunsko debato.

GOVORICE O PAŠICEVI DEMISIJI.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Danes dopoldne so se v kuloirih narodne skupščine razširile govorice o skorajšnji demisiji Pašičevega kabineta. Nekateri so trdili, da je Pašič že demisijsko, drugi, da namerava odstopiti. V demokratiških krogih se zatrjuje, da pomenijo te govorice star trik gosp. Pašiča, da bi si ohranil mandat za nove volitve, ki bi jih rad Pašič izvedel takoj po sprejemu državnega proračuna.

OBTOŽBA PROTI DR. MARKOVIČU.

— Beograd, 4. februarja. (Izv.) Danes dopoldne je bila v skupščini razširjena vest, da predloži plenumu posl. Voja Lazic obtožbo proti ministru dr. L. Markoviću. Ta obtožba ni bila predložena. Nekateri demokratiški poslanci in ugledni politiki, zemljoradniškega predloga še niso podpisali, to iz razloga, da obtožbeni predlog ni povsem stvarno dokumentiran in da mu manjka pravih argumentov.

PODROBNOSTI O WILSONOVI SMRTI.

— Washington, 3. februarja. (K.) Ob 11.15 ameriški čas je nastopila pri Wilsonu smrt. Ves čas, ko je t. m. nastopila agonija, bolnik ni prišel k zavesti. Od jutra dalje so postajali udarci srca vedno slabšji. Wilson je štiri leta bolchal na arteriosklerozni, ki je vodila k delnemu ohromenju. Poslednji smrtni vzrok pa je bilo popolno izsrpanje prebavnih organov.

— Washington, 3. februarja. (Izv.) Wilson je umrl v 68. letu starosti. Njegova smrt so takoj javili vsemu svetu. Prihajajo od povsod, od vseh zastopnikov držav in vladarjev sožalje brozjavke.

PRIZNANJE SOVJETSKE RUSIJE.

— Moskva, 3. februarja. (Izv.) Kongres je soglasno sprejel resolucijo, a katero se odobrava postopanje angleške delavske vlade, katere prvi korak je bilo priznanje sovjetske vlade de iure. To priznanje ima dalokosežen pomen. Sovjeti bodo delovali za tem, da se doseže svetovni mir in da bodo delavci sodelovali pri ustavitvi gospodarske obnove po vojni opustošenih pokraiz in držav.

ITALIJANSKO-RUSKA POGODBA.

— Rim, 3. februarja. (Izv.) Včeraj se je v političnih krogih razširila vest, da so vsi dogovori za italijansko-rusko pogodbo dokončani in da sledi danes podpis. Pogodbo podpisata za Italijo Mussolini in za Rusijo Jordanski.

Pogodba obsega:

1. Znatno znižanje carinskih tarifov v korist italijanskega blaga;
2. obvezo s strani ruske vlade, da bo oddajala letno Italiji primerno količino žita, zlasti trdo pšenice za napolitanske slašiče čarje;
3. letna nahava primerne količine italijanskih industrijskih produktov s strani Rusije;
4. v prometu med ruskimi pristanišči Črnega morja ima prednost italijanska zastava;
5. mešana italijansko-ruska komisija do loči vsako leto program za nabavo in prodajo med obema državama;
6. ruskemu zastopstvu se izroči vsa premičninska in nepremičninska lastnina v Italiji. To je v prvi vrsti poslatiška palača v ulici Gaeta in sedeži ruskih konzulov po raznih mestih. Uredi se konzularna konvencija.

Ruski zastopnik Jordanski je izjavil novinarjem, da je zadovoljen s pogodbo. Glede priznanja »de iure« s strani rimske vlade je pripomnil, da je obsežno z izjavo k prvemu členu pogodbe. Iz Moskve poročajo, da je bila sprejeta vest o pogodbi s polnim veseljem.

HOTEL „SLON“ Ljubljana moderno preurejena centralna kurjava.

Poizvedbe.

— Zatekel se je pes volčje pasme. Poizve se Breg št. 14/III.

Gospodarstvo.

KOOPERACIJA TRGOVSKIH
IN OBRTHNIH ZBORNIK.

Tudi razprave in resolucije seje vseh Jugoslovenskih trgovskih in obrtnih zborov, ki se je vršila v ponedeljek, so nanašale cel kup novih gospodarskih in tehničnih predlogov, ki bodo po vsej priliki reorganizirali dosedanje gospodarsko-politično akcijo naših gospodarskih krogov. Govorili so o tesnejšem medsebojnem delovanju jugoslovenskih trgovskih in obrtnih zborov. Tudi pri tem načelnem vprašanju se je dosegla popolna enodušnost in so se storili nastopni sklepi:

1. Enkrat v letu v mesecu avgustu se priredi skupni kongres zborov in gospodarskih organizacij iz cele države. Zapisniki teh kongresov se objavljajo v posebnih knjigah in publikacijah ter dostavljajo vsem konzularnim zastopstvom naše države.

2. Zbornice naj stopajo v čim tesnejšo medsebojno zvezo in sicer potom docelovanja, izmenjavanja misli, dostavljanja tiskovin in publikacij. V vseh skupnih vprašanjih naj se predhodno sporazumevajo med sabo.

3. V slučaju potrebe se vrše sestanki jugosl. zborov in poedinih zborničnih sešiških in se ukrepajo skupne intervencije v poedinih ministrstvih.

4. Poedini predstavniki zborov naj vrše gospodarsko propagandno delo potom predavanjem in sestankom v krajih svojega in bližnjega področja.

5. Zbornični tajniki se morajo medsebojno seznanjati ter medsebojno izmenjavati vse predloge in načrte organizatorične, tehnične in gospodarsko-ekonomične narave.

6. Beograjski zbornici se naroča, da pazi na delo v ministrstvih in da brez odlašanja obvesti svoje družice o poedinih načrtih gospodarske prirode. Enako so dolžne storiti ostale zbornice o ukrepih poedinih vladnih referentov ali činiteljev.

7. Zbornice naj dostavljajo pravilnike in gospodarske zakonike, veljavne v naši državi tudi inozemskim zborom in svrhu zblizanja in gospodarskega sodelovanja. S temi resolucijami se je zaključilo večdnevno zborovanje jugoslovenskih gospodarskih krogov in zborov ter gospodarskih organizacij, ki se bodo še dolgo obravnavale v našem časopisu. Sedaj je na naših politikih in državnikih, da jih prečitajo in da se zanje zavzamejo v splošno korist gospodarskega razvoja in dobrobit države.

NAŠE KMETIJSTVO.

Naše kmetijstvo dandanes stoji precej slabo, kakor smo pred kratkim ugotovili na tem mestu. To ponajveč radi tega, ker naši kmetje po večini mislijo in čakajo, da se vse kar samo spremeni in ker imajo premalo zaupanja v lastno delo. Odgovori, ki sem jih dobil od nekaterih kmetov radi članka o živinoreji in potrebi planšarstva, so bili zelo različni. Nekdo mi je očital, da je to stara muzika, da se to že dolgo meje, a da iz tega ne bo nikdar moke. Trdil je celo, da kmetje zato zahtevajo planine, da dobe les, da ga lahko prodajo. Za zboljšanje planin jim pa sploh ni. Tako mi piše posestnik z Gorenjskega. Kakšno mora biti njegovo posestvo, si lahko mislimo! Po večini pa so bili kmetje mnenja, da so že delali prošnjo, pa brez uspeha, češ, da vlada nikakor neče pristati na to, da se zboljšajo planine in povzdigne živinoreja.

Odpre se nam čudno vprašanje, namreč kaj začeti? Dokazano je in to mora sleherni potrditi, kdor le malo pogleda naše poljedelstvo in je primerja z poljedelstvom v drugih delih naše države, da je naše obdelovanje polja težko. Dokazano je nešteto, da

kmetovanje dela zgubo, ki postane vedno večja, tem bolj bo napredovalo poljedelstvo v drugih delih naše države. Mnogo je pri nas posestnikov, ki se v starokopitni brezpozornosti boje napredka v industriji itd. Kaj početi, kadar se razvije industrija? Ali kaže puško zagnati v koruzo in čakati, da pride volk in te poje. Živimo pač po starih gospodarskih šegah! Dokler pojde, potem pa naj vrag vzame vse skupa. Tako dandanes modruje in misli marsikak naš očanec na kmetih in majo z glavo v hudih skrbih. Pa temu ni in ne boode tako. Teh misli se je treba otrestiti. In delati nam je dalje s pogumom in pametjo, da pač izkoristimo vsako ped svoje zemlje. Za tiste poljedelske konservativce in tarnavce res ni noben škode, če obupujejo in končno obupajo. Dolžnost naših pravih kmetov, naših »korenin« je, da svoje delo dobro preudario in če le mogoče uberejo pravo pot. Prvo je, da se na pravem mestu potka pri vladi in pojasni, da smo prišli na rob, kjer se vpraša: »biti ali ne biti!« Ako se na pravem mestu to dokaže je izključeno, da bi se ne upoštevalo velikih potreb za obstoj našega kmetijstva, zlasti ker to ni v zvezi z nikakimi posebnimi denarnimi izdatki. Kaj pomagajo vsa predavanja o živinoreji itd., ako pa se nič ne ukrene. Kmetje, veliki in mali, so danes razdeljeni v stranke. Voditelji teh strank imajo veliko odgovornost, katere se morajo zavedati. Dandanes je za vedno si enake klerikalce na deželi — velika maša že pri kraji. Kmet se zaveda samega sebe in svoje — pameti. In že davno ni več kakor tih živinec, ki se je dalo vpreči v vsak jarem. V tem smislu že davno lahko govorimo o samostojnosti našega kmeta. Glavno načelo in geslo njegovo postani in bodi, da postane sam svoj gospod in gospodar. Da bi se to

njegovo gospodarstvo vzpriči sedanjih težav, ki segajo tudi čez kmetijski prag, pravilno usmerilo in praktično uredilo in učvrstilo na celi fronti gospodarskega boja, da se naš kmetič in kmet osamosvoji vseh denarnih in duševnih spon, verig in bremen, to je podlaga, iz katere vzkljuje lepša bodočnost našemu oratarju v odkritosrčnem prijatelstvu z napredkom in naprednimi elementi našega naroda.

Kurent pride!

—g Angleška državna razstava se ima vršiti letos od aprila do oktobra leta 1924. Angleška propaganda je že na delu in označena, da postane London v tej dobi rendez-vous za trgovce in tovarnarje celega sveta. Razstava — v bistvu mednarodna — nal razkaže v prvi vrsti vsa sredstva angleškega kraljevstva in glede surovin, kakor tudi glede industrije in trgovine in postane največje podjetje v tem oziru in namenu. Vse kolonije dobijo vsaka svoj poseben prostor. Seveda se velika inženirska in pa industrijska palača, Wembley-park, kjer se vrši sejem, obsega 1600 jutrov. Vse panoge, zlasti rudarstvo, kemija, transport itd., imajo biti razstavljene. Stroški te ogromne razstave so preračunjeni na 10 milijonov angleških funtov. Za obiskovalce se zgradi posebnih velikih stavbe. V Wembley se imajo tudi vršiti razne konference, katerih se udeležijo prvi strokovnjaki celega sveta. Predavanja so zelo raznovrstna. Tudi o Angliji in njeni svetovni sili, o reklamah itd., se imajo predavati. Zanimiv je konec prvih vabil, ki so nam došla in ki se glase dobesedno: »Vse razstave poživljajo trgovino. Angleška državna razstava ne napravi v tem oziru nobene izjeme. Vršiti se ima ravno v času ko ves industrijski svet čaka na vodstvo. Velika zavednost in zavest! Bog ve, če v resnici ves svet čaka na Angleže ali

pa Angleži — na ves svet in — if it is a fair question — če smemo sploh staviti to vprašanje.

Dr. K. V.

—g Kletarski tečaj na Grmu. V dneh 23. do 25. se je vršil pri drž. kmetijski šoli na Grmu pod vodstvom ravnatelja B. Skalickega in s sodelovanjem strokovnega učitelja Fr. Simončiča trodnevni kletarski tečaj, ki je bil prav dobro obiskan. Poleg treh domačih učencev II. letnika zimске šole se je tečaja udeležilo 31 zun. udeležencev in sicer 14 iz Dolenjske, 7 iz Belokrajine, 6 Gorenjske, 1 Notranje in 3 Stajerske. Po poklicu je bil 1 udeleženec duhovnik-vinogradnik, 19 vinogradnikov, ozir. vinogradniški sinov, 2 nadučitelja, 7 gostilničarjev in vinskih trgovcev ter 2 vinska trgovca-vinogradnika. Videti je, da vlada za to važno gospodarsko panogo živo zanimanje. Posebno razveseljuje, da so se začeli tudi Belokranjci zanimati za umno kletarstvo, ki je še posebno za Belokranjce velikega pomena.

—g Emisijske takse delniških družb. Po pripomniji 2. k. t. p. 10. zak. o taksah in pristojbinah morajo vse družbe, ki so obstojale dne 15. nov. 1923, ko je stopil v veljavo ta zakon, ako še niso plačale takse od celokupne svoje glavnice, pa so jo bile po zakonu dolžne plačati v 90 dneh izza dne 15. nov. 1923, to je do dne 12. febr. 1924 prijaviti svojo glavnico in plačati takso. Družbe, ki izpolnijo to dolžnost, plačajo samo redno takso, sicer pa se jim naloži poleg redne takse še kazenski trikratnem znesku redne takse. Družbe, ki so izza dne 1. jan. 1919 izdale delnice s kurzom preko nominalne vrednosti, so v istem roku dolžne od razlike med nominalnim zneskom delnic dejanske vplačane vsote naknadno plačati takso po novem zakonu, obditi pa smejo event. že plačane emisijske takse.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Iščemo v vsakem kraju Jugoslavije

zastopnika.

Jako lahek postranski zaslužek za vpokojence ali invalide. Vprašanja pod »Zastopniki povsod« na upravo St. Naroda.

NOVO DOŠLO BLAGO,

cefrirji, šifoni, tiskovine, hlačovine in suknje za pomladanske obleke po zelo nizkih cenah samo pri

Ljubljana IVAN KOS **Siška**

Sv. Petra c. 23. Celovška c. 2.

PRAVKAR JE IZSLA NOVA KNJIGA

KSAVER MESKO:

= Naše =
življenje

Cena broširani knjigi Din 18.—, po pošti Din 21.—.
Cena vezani knjigi Din 25.—, po pošti Din 28.—.

Narod. knjigarna, Ljubljana

Prešernova ulica 7.

OGLAS

nabavka motornog čamca.

Uprava državnih monopola nabaviče putem druge ofertalne licitacije, koja će se održati 27. februara ov. god. u 11 časova pre podne u kancelariji Upravnika državnih monopola jedan motoran čamac za toglenje brodova za Solanu u Pagu (Dalmacija).

Svaki licitant dužan je pre licitacije, a najkasnije do 10 časova pre podne određenog dana, da uplati Depozitnoj Blagajni Uprave Državnih Monopola propisnu kanciju, koja iznosi za državljane Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 5%, od ponudjene vrednosti, a za strane 10%.

Uslovi kao i bliža obaveštenja mogu se dobiti pismeno ili ustmeno u kancelariji Industrijskog Odelenja svakog radnog dana od 8.—12. časova pre podne.

Iz kancelarije Industrijskog Odelenja Uprave Državnih Monopola I. M. Br. 229
od 5. januara 1924 god. u Beogradu.

IVAN BOGATAJ

koncesionirano elektrotehnično podjetje v Ljubljani,

slavnomu občinstvu vnapredu naznanja, da je v hiši Uršulinskega samostana, KONGRESNI TRG STEV. 19, (poleg mnske cerkve)

OTVORIL TRGOVINO

z elektrotehničnimi predmeti za nizke in visoke napetosti. Gradnja telefonskih central, hišnih telefonov in zveznic.

Senzniki za moderno razsvetljavo lastnega izdelka sodno v zalogi.

Tel. št. 3. — Zaloga telefonskih aparatov. — Tel. št. 3.

Pisalni stroji, potrebščine

mehanična delavnica
(poravnjalnica)

L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.

Klavirska delavnica

R. WARBINEK, Ljubljana,
Bilšerjeva ulica 5.

Popravilni in uglašuje klavirje
in harmonije strokovno in ceno.

Prevzamem

automobile
v lakiranje in tapaciranje.

Delo solidno in točno po potrebi.
Cene zmerni

Bruno Belantič,
Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta št. 44

Tovarna čevljev
v Zagrebu

se prodaja z vsemi stroji na
električni pogon, s krasnimi
prostori. Vrotašiti pismeno
ali ustmeno pri:

Florijan Jagić,
Zagreb, Illica 89, v gostilni.

MILENA DITRICH

MILAN KUTIN

poročena

Postojna, 2. februarja 1924

Obnovite

naročnino

Za odzove uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnapre.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
30 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Vajenka ali

vačenca

— Narodna
knjigarna, Prešernova ul.
št. 7, Ljubljana

Provizijske pot-

nike sprejememo.

Ponudbe pod »Provizija
809« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Knjižgovodja

in korespondent s prakso
želi premeniti službo. —
Ponudbe pod »Vesten
912« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Sprejme se kočijaž

nočenjen, trezen in po-
šten, ki je bil privajen
konj. — Ponudbe na:
Sadijereja Karolinin dvor,
pošta Ptuj. 886

Knjižgovodkinja

in korespondentinja, per-
fektna strojepriskla, zmo-
žna na cirilice, z daljšo prak-
so, želi mesta pri kakem
podjetju. — Ponudbe pod
»Ugodno/908« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prinčenega

laboranta

ki je zmožen samostoj-
nega dela, išče kemični
laboratorij večjega indu-
strijskega podjetja. —
Ponudbe je vpsolati pod
»Prinčenega laborant/920« na
upravo »Slov. Naroda«.

Mlinar-mašinista

za manji mlin za seliačo
brašno, koji zna da ru-
kuje sa na ses. plin, mo-
torom neka, sa naznače-
njem plate pošalje ponu-
du »Privrednoj Benici« za
Južnu Srbiju, Skoplje,
Srbija. 887

Modelni mizar

(Modelltischler), večš, sa-
mostojen delavec, za iz-
vršbo vseh takih del, se
išče za takoj. — Ponu-
be s prepisi spricheval in
nračinskih zahtev naj se
pošlje pod »Vešč mizar
921« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Potnik,

agilen in verziran, dobro
vpeljan za tekstilno stro-
ko, išče s 15. februarjem
nameščenja. — Ponudbe
pod »Privredna moč/897«
na upravo »Slov. Nar.«.

Dobra šivilja

se priporoča ceni, damam
za vsa v to stroko snada-
joča dela. Sprejema se
tudi perilo izvršitev toč-
no in najcenoje. Strmi
pot 8. — Gre tudi na
dom; event. tudi na de-
želo. 923

Išče se mlajši vrt-

narski pomočnik.

Plača 500 Din mesečno.
— prosto stanovanje in
hrana; mesto stalno. —
Edvard Pecina, umetno in
trgovsko vrtnarstvo, Za-
greb, Tratinska cesta 63.
911

Prodaj

Otroški voziček

se prodaja za 300 Din. Na
vlogled: Soteska 10, pri-
tičje. 926

Novo mlatilnico

in lokomobil 6 HP pro-
dam radi držijskih raz-
mer. — M. Slivar, Ljuto-
mer, Slovenija. 922

Kratek črn klavir

dobro ohranjen, se takoj
prodaja. Cena 12.500 Din.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda« 914

Prodaj se slono-

koščena pah'jača.

damski kostum in več
drugih stvari. — Naslov
pove uprava »Sloven-
skega Naroda«. 927

Kupim

Ovce!

Vsako množino ovac in
jagnet kupuje in plača po
najvišji ceni E. Vajda,
Čakovce, Medimurje. —
Brzjavni naslov: Vajda,
Čakovce. Interurban te-
lefon br. 59, 3 in 4. 862

Steklenice

od parfumov in kolinske
vode kupi drogerija J. C.
Kotar, Ljubljana, Wolfo-
va ulica 3. 880

Ne remičnine

Hlev se odda.
Kavarna Sp. Siška. 910

Nova vila,

takoj prosta, 10 minut
od glavne pošte, se po
nizki ceni prodaja. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 757

Kateri stavbnik

bi hotel graditi vilo, da
vzame v račun hišo z
vrtom. — Realiteta pos-
redovalnica Josip Saje,
Ljubljana, Sv. Jakoba na
brežje 29. 924

Stanovanja

Oddam dve sobi
v novozidani villi. — Ope-
karska cesta 18. 917

Na stanovanje

se sprejme gospod. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 915

Snažno sobico

išče gospodinja. Gre tudi
kot sestanovalka. — Po-
nudbe pod »Sobica/909«
na upravo »Slov. Nar.«.

Stanovanje

z dvema sobama — išče
mizna stranka. — Ponu-
be pod »500 Din mesečno
913« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 927

Zakonski par

brez otrok išče sobo s
štedilnikom ali sobo s
soparabo kuhinje. Pla-
ča do 200 Din mesečno.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 870

Eno ali dve sobi

mehovani ali ne, s po-
sebnim vvhodom in elek-
trično razsvetljavo iščem
za 1.—2. mesec za takoj.
— Ponudbe pod »Snažno
934« na upravo St. Nar.

Zamenjam

stanovanje

petih sob, prav lepo, sredi
d mesta, s stanovanjem
treh sob. — Ponudbe pod
»Veliko/17923« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Zakonski par

brez otrok išče stanova-
nje ali dve mehovani so-
bi — proti nagradi —
za takoj ali pozneje. —
Ponudbe pod »Nagrada
873« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Razno

Francoska
konverzacija
tudi zvečer. — Resljeva
cesta 9/1. 850

Gospodična

poučju ljudsko-šolske
predmete, nemščino in
klavir. — Naslov pove
uprava »Slov. Nar.« 896

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom išče
viden samec. — Ponu-
be pod »28/845« na upra-
vo »Slov. Naroda«. 845

Klavirje,

harmonije, godala, stru-
ne in potrebščine, na
drobno in debelo — M.
Mušič, Ljubljana, Selen-
burgova ulica 6. 9892

Kompanjonko

s kapitalom 100.000 Din
išče trgovca v mestu. Po-
goj je sodelovanje. Pri-
merno izobraženo samo-
stojne dame naj pišejo
pod »Zasigurana eksis-
stencna na Aloma Com-
pany, Ljubljana. 906

Realiteta posredovalnica

Josip Saje,
LJUBLJANA, Sv. Jakoba
na brežje 29 oddaja:
3 gostilne s stanovanjem,
1 vinotoč s stanovanjem,
1 branjarijo,
1 trgovino z mešanim bla-
gom in
1 delikatesno trgovino z
zajtrkovalnico in sta-
novanjem
Potreben kapital 50.000
do 150.000 Din. 925

Modna dela

(vsaokovrstna) izdelujem
elegančno po nizki ceni.
— Ponudbe je poslati na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Paris/904«.

Amerikanec,

ameriški državljani, ki ima
veljaven potni list, se
išče za dobičkonosno
transakcijo. Kapitala se
ne potrebuje nobenega.
— Ponudbe pod »Ameri-
kanec/931« na upravo »St.
Naroda«. 854

Leno opremljena

in snažna soba
s posebnim vvhodom in z
elektr. razsvetljavo, po
možnosti v sredini me-
sta, se išče. — Ponudbe
na: Vilko Sušnik, Mišlos-
šičeva cesta 15 (Trbo-
veljska družba). 854

Plesne obleke

od Din 400 do Din 1200
v vseh barvah. Po na-
tanem naročilu glede
veličnosti, barve in mate-
rijala — poš em po po-
vzetju — P. Mandić,
Ljubljana, nasproti glav-
ne pošte. 679

Simon Klivanek,

Ljubljana, Selenburgova
ulica 6. Izdelujem oble-
ke po meri in naj-več-
šem kroju. Jamčim za
najcenačnejšo izdelavo
— V zalogi angleško in
češko blago 12.900

Dekoracije

za veselice!
Cenji, društvom in gostil-
ničarjem priporočam tvr-
dka M. Tičar veliko zalo-
go papirnatih krožnikov
in servietov, serpentine,
konfeti, lampijone, za-
lepke za šalijo pošto in
srečolov, girlande in dr-
uge lepe okraske po naj-
nižji ceni! — Društvom
popusti! 328

Vizitke

priporočam
Narodna tiskarna

POZOR PLESALCI!